quæ ſupra Ægyptum in eremi adiacent plagis, Sarracenorum ſociavit regimini, & dictioni ſubiecit: plurimaſque Civitates Perſarum tributarias fecit: poſtremo tumultu ſuorum occiditur, regnans annos XII.

16 Huius temporibus in Era DCLXXX. anno Imperij Conſtantini primo, Arabum XXV. regnante in eis Othomam anno ſecundo, Chindaſuintus per tyrannidem regnum Gothorum invaſum Iberiæ triumphaliter principat, demoliens Gothos, ſexque per annos. Hic in Toletana urbe Synodale decretum XXX. Epiſcoporum cum omni Clero, vel Vicarijs eorum Epiſcoporum, quos languor, vel inopia præſentes fore non fecit, atque Palatinum Collegium, qui electione Collegij intereſſe meruerunt, (*t*) mirificè anno ſui regni quinto indicit celebrandum, diſcurrentibus tantùm Notarijs, quos ad recitandum, vel ad excipiendum Ordo requirit. Hic Taionem Cæſarauguſtanum Epiſcopum, Ordinis literaturæ ſatis imbutum, & amicum Scripturarum, Romam ad ſuam petitionem pro reſiduis libris Moralium navaliter porrigit deſtinatum: Qui cum à Papa Romenſi de die in diem differretur in longum, quaſi in Archivio Romanæ Eccleſiæ præ multitudine quæſitum, facilè nequaquam reperirent libellum: Dominum, pernoctens, & eius miſericordiam ad veſtigia Beati Petri Apoſtolorum Principis depoſcens: ei ſcrinium, in quo tegebatur, ab Angelo manet oſtenſum. Quo mox ut ſe Papa prævidet reprehenſum, cum nimia veneratione ei adiutoria tribuit ad conſcribendum, & in Hiſpaniam per eum tranſmit-

11. exceptis 8. diebus obijt Era 693. Arabum 35.

(*ſ*) Marmaricam.

Chindaſuintus. Chindaſuintus aſcendit in thronum Era 680. conſortem elegit filium Receſuintum Era 687. regnavit ann. 11. m. 4. d. 23. obijt. Kal. Oct. Era 691.

(*t*) *Rod. Tol. legit*: qui intereſſe collegijs merebatur.

Relationem iſtam Taionis ex Archivio Eccleſiæ Toletanæ tranſcripſit Card. Aguirre tom. 2. conc. pag. 529.

tit ad relegendum: quia hoc ex Beati Iob libris expoſitum retemptabant (*u*) ſolùm, quod per Beatum Leandrum Hiſpalenſem Epiſcopum fuerat advectum, & olim honorificè deportatum. Requiſitus verò, & coniuratus eſt Taio Epiſcopus à Papa Romano: quomodò ei tam veridicè fuiſſet librorum illorum locus oſtenſus? Hoc illi poſt nimiam deprecationem cum nimia alacritate eſt faſſus: quòd quadam nocte ſe ab Oſtiarijs Eccleſiæ Beati Petri Apoſtoli expetierit eſſe excubium. At ubi hoc reperit impetratum, ſubitò in noctis medio, cum ſe nimis lamentis ante Beati Petri Apoſtoli loculum, deprecando, faceret cernuum: Lux cœlitus emiſſa, ita ab inenarrabili lumine tota Eccleſia extitit perluſtrata, ut nec modicum relucerent Eccleſiæ candelabra: ſimulque cum ipſo lumine unà cum vocibus pſallentium, & lampadibus: relampantium cœperunt introire Sanctorum agmina. Denique ubi timore nimio extitit territus, oratione ab eis completa, paulatim ex illa Sanctorum Curia duo dealbati Senes greſſum in eam partem, qua Epiſcopus orationi degebatur, cœperunt dare præpendulum. (*x*) At ubi eum repererunt, penè iam mortuum, dulciter ſalutatum reduxerunt ad proprium ſenſum. Cumque ab eis interrogaretur, quam ob cauſam tam grande extaret fatigium? (*y*) Vel cur ab Occidente properans, tam longum navigerium? Hoc & hoc ab eo, quaſi inſcij, relatum auſcultant operæpretium. Tum illi multis eloquijs conſolato, ei opportunum, ubi ipſi libri latebant, oſtenderunt loculum. Igitur Sancti illi requiſiti, quæ eſſet Sanctorum illa

(*u*) retinebant.

(*x*) *Rod. Tol.* acceſſerunt.

(*y*) fatigatio.

illa caterva, eos tam claro cum lumine comitantium, reſponderunt, dicentes: Petrum eſſe Chriſti Apoſtolum, ſimulque & Paulum, invicem ſe manutenentes cum omnibus ſucceſſoribus Eccleſiæ, in loco illo requieſcentibus. Porrò ubi & ipſi requiſiti fuerunt: Qui Domini eſſent, qui cum eo tam mirabile habebant colloquium, unus ex illis reſpondit, ſe eſſe Gregorium, cuius & ipſe deſiderabat cernere librum; & ideo advenere, ut eius remunerarent tam vaſtum fatigium, & auctum redderent longiſſimum deſiderium. Tunc interrogatus, ſi tandem in illa ſancta multitudine adeſſet ſapiens Auguſtinus, eò quòd ita libros eius, ſicut & ipſius Sancti Gregorij ſemper ab ipſis incunabulis amaſſet legere, ſatis peravidus: Hoc ſolummodo reſpondiſſe fertur: Vir ille Clariſsimus, & omnium expectatione gratiſsimus Auguſtinus, quem quæris, altior à nobis, eum continet locus. Certè ubi ad eorum pedes cœpit proruere, citius ab oculis eius, Oſtiarijs & ipſis territis, ſimul cum luce evanuit Vir ille Sanctiſsimus. Unde ab eo die cunctis in eadem Apoſtolorum Sede Venerabilis Taio extitit glorioſus, qui antea deſpicabatur (*a*) ut ignavus.

(*a*) *ideſt*: **deſpiciebatur.**

17 Era DCLXXXIV. Romanorum quinquageſimus nonus Conſtans Conſtantini filius Imperio coronatur, regnans annos XXVII. peractis à principio Mundi annis VMDCCCLXXI. Hic cum Arabibus navali prælio acriter dimicavit, qui poſtmodum apud Syracuſam, Siciliæ inclytam urbem, coniuratione peremptus eſt, peractis XXVII. Imperij ſui annis. Huius

Conſtans.

Conſtans fuit coronatus menſe Octobri Era 679. imperat ann. 26. m. 8. dies aliquot Occiſus fuit Idib. Iulij Era 706.

Im-

Imperio ſole medio die obſcurato, Cœlum ſtellas prodit.

18 Huius temporibus in Era DCLXXXV. anno regni Sarracenorum XXX. regnante in eis Othomam anno VII. Chindaſuintus Receſuintum, licet flagitioſum, boni motum, filium ſuum Regno Gothorum proponit, regnans annis XXIV. Hic crebra Concilia, clarente Eugenio Urbis Regiæ Metropolitano Epiſcopo Toleto pio (*) XLVI. Epiſcoporum (z) cum infinito Clero, vel Vicarijs deſiſtentium: atque officium (a) digniſsimum Palatinum in unum in Baſilica Prætorienſi Sanctorum Petri, & Pauli Apoſtolorum excellenter recollegit: & non ſolum de mundanis actibus, verumetiam de Sanctæ Trinitatis myſterio, ignorantes animas inſtruit. Huius temporibus eclypſim Solis, Stellis meridie viſentibus, (b) omnis Hiſpania territat, (c) atque incurſationem Vaſconum non cum modico exercitus damno proſpectat.

Receſuintus.
Receſuintus regnat poſt patris obitum ann 18. m. 11. obijt Kal. Sept. Era 710.

(*) ea phraſi uſi ſunt Gothi in numiſmatibus.
(z) XXVIII. aſsiſtentium.
(a) *ideſt* habentes officium.

(b) Viſit. c; Eclypſis omnem Hiſpaniam territat.

19 Huius temporibus in Era DCXC. anno Arabum XXXV. Moavia præceſſoris ſortitus eſt Sedem, regnans in ea annis XXV. ſed quinque ex eis annis cum ſuis bella civilia geſſit, viginti verò, omni plebe Iſmaelitarum obediente, ſumma cum felicitate peregit. Adverſus quem Conſtans Auguſtus mille, & amplius lembos aggregans, infeliciter decertavit: & vix cum paucis æquorabiliter aufugiens, lapſus evaſit. Per Ducem quoque nomine Abdalla, qui dudum in peracto certamine ducatum tenebat, in Occidente proſpera multa peracta ſunt. Tripolim venit, Cidamum quoque, & Elemp:

Moavia.
Inter Othomam, & Moaviam Chronic. Orient. Elmacinus, & alij apponunt Alim, & Alaſan, qui cum diſsidio Arabum regnarunt. Alis regnavit ann. 4. m. 6. d. 19. Alaſan regnavit iuxta Chron. Orient. menſ. 3. d. 5. iuxta Elmacin. m. 6. d. 5. Poſteà Alaſan ſe concordavit cum Moavia, qui inauguratus regnavit ann 19. m. 3. dies 5. obijt die 6. April. Era 726. Arabum, 60.

Elemptien, bellando, aggreſſus eſt. Et poſt multas deſolationes effectas, vel diverſas patrias victas, atque provincias vaſtas edomitas, ſive plurimas catervas in fide acceptas, adhuc ſanguinem ſitiens, Africam adventavit cum omnibus præliatorum phalangis. Præparato igitur certamine, illicò in fugam Maurorum eſt acies verſa, & omnis decoritas (*d*) Africæ cum Gregorio Comite uſque ad internecionem deleta eſt. Abdalla quoque, onuſtus beneficio largo, cum omnibus ſuis Cohortibus remeando, Ægyptum pervenit, Moavia peragente decimum regni ſui annum. Qui Moavia centum millia Virorum, ad obſequendum, vel Conſtantinopolim pergendum filio (*e*) tradidit. Quam cum per omne vernum tempus obſidione cingerent, & famis, ac peſtilentiæ laborem non tolerarent, relicta urbe, plurima oppida capientes, onuſti præda, Damaſcum, & Regem, à quo directi fuerant, ſalutiferè poſt biennium reviſerunt. Expletis ergo Moavia principatus ſui annis XX. & quos civiliter vixit V. humanæ naturæ debitum ſolvit.

(*d*) decor.

(*e*) *Roder. Tol. legit.* ſuo Izid.

20 Era DCCXI. Romanorum ſexageſimus Conſtantinus Conſtantis filius, imperio coronatus, regnat annis XV. peractis à principio Mundi VM.DCCCLXXXVI. Hic, apud Syracuſam, audiens, ſeditione ſuorum occiſum patrem, cum claſſe, qua potuit, Palatium petit, & thronum gloriæ triumphando conſcendit.

Conſtantinus.
Conſtantinus Pogonotus imperat. ann. 6. m. 3. d. aliquot. Obijt initio Sept. Era 723. Arabum 66.

21 Huius temporibus in Era DCCXVI. anni imperij eius V. Arabum LXI. Yzit natus Moaviæ obtinuit regiminis locum annis iucundiſsimis tribus, & regni eius cunctis ſuæ patriæ

Izid.
Izid, aliàs Iezid, electus die, qua obijt Moavia pater eius, regnavit ann. 3. m. 8. d. 21. obijt Era 721. Arabum 64.

ſubditis nationibus, vir nimiùm gratiſsimè habitus, qui nullam unquam, ut hominibus moris eſt, ſibi regalis faſtigij cauſa gloriam appetivit, ſed communitèr cum omnibus civilitèr vixit. Hic, impleto triennio, Moaviam prolem ſucceſſorem reliquit, paternis moribus ſimilem: qui, ut ad faſtigium regni pervenit, tertium tributi omnibus condonavit, qui Moavia dimidium anni in regno manens ab hac luce diſceſsit.

Moavia II.
Moavia inauguratus die obitus patris eius, regnavit dies 40. ſecundùm Chron. Orient: ſecundùm Elmacin 45. Poſt mortem eius fuit interregnum menſ. 1. d. 19.

22 Huius temporibus in Era DCCXVI. anno imperij eius incipiente ſexto, Arabum LXII. Moavia iuniore mortuo, cunctorum Arabum exercitus penè per quatuor annos in duo Principes bifariè eſt diviſus, quorum tantus manet conflictus, ut innumerabiles catervas utrorumque devoraverit gladius. Tunc Imperatori per novem annos ab uno ex illis nomine Moroan, ut ei adiutoria militum opitularetur, aut ne impediretur, pro uno quoque die probati auri integri ponderis mille ſolidorum eſt numerus exſolutus, & mula Arabica cum lectiſerica veſtiaria ſingulis diebus cauſa pacis, ne præpediretur, ſimul cum polla (*f*) decora, cuncta ſupra nominata ſunt attributa: atque omnis retroactorum temporum extitit captivitas relaxata, quæcumque olim fuerat captivata.

Moroan, & Aldalla.
Contentio fuit inter Moroan, & Abdalla. Abdalla inauguratus fuit Mechæ, & regnavit menſ. 4. dies 8. Moroan coronatus Chaviæ, obijt Era 722. Arabum 65. cum regnaſſet menſ. 10. d. 8.

(*f*) *foridn:* palla: *vulgò Repoſtero.*

23 Huius temporibus in Era DCCXX. anno imperij eius decimo, Arabum ſexageſimo ſexto Abdamelic, apice regni aſſumpto, regnat annos XX. Hic æmulum patris (*Moroan*) perſequens (*Abdallam*) apud Maccam (*lege* Haran. *ut in Geneſi cap.* 11. *v.* 31. *&* 32. Abrahæ, ut

Abdamelic.
Abdamelic inauguratus Damaſci regnat ann. 21 d. 15. Cepit Africam Era 729. uſque in confinia dominationis Regum Hiſpaniæ. Theophanes ait anno cor-

ut ipſi autumant, domum inter Ur Chaldeæorum, & Carrhas Meſopotamiæ per Ducem Miſram interfecit, & ſapientiſsimo more civilia bella, præliando, recomprimit.

24 Huius temporibus in Era DCCXII. anno imperij eius primo, Arabum LVII. Moaviæ regni XXIII. Uvamba à Gothis præfectus, regnat annis VIII. qui iam in ſuprafata Era anni tertij ſceptra regia meditans, Civitatem Toleti mirè, & eleganti labore renovat, quem & opere ſculptorio verſificando pertitulans. Hæc in porta epigrammata ſtylo ferreo in nitido, lucidoque marmore patrat.

Erexit, factore Deo, Rex inclytus Urbem
Ubamba, ſuæ celebrem protendẽs gentis honorem.

In memorijs quoque Martyrum, quas ſuper eaſdem portarum turriculas titulavit; hæc ſimiliter exaravit:

Vos Sancti Domini, quorum hìc præſentia fulget
Hanc urbem, & plebem ſolito ſervate favore.

Hic anno regni ſui quarto in Era DCCXIII. in Toletana Urbe in Beatæ Matris Domini Mariæ Virginis Sede atrio in Secretario, poſt tranſactos octo & decem perturbationum diverſarum cladium annos, adinſtar mulieris illius in Evangelio curvæ, (*g*) Concilium ſalutis parat, atque omnes Hiſpaniæ, Galliæque Epiſcopos Synodaliter aggregat, cum quibus, & tempora abſque Concilio prætereuntia ſatis deplorat. In hoc verò conſolationem cum tantimodis viris receptat, quòd, prænitente tunc Sanctiſsimo Ildefonſo, mellifluè ore aureo in libris diverſis eloquente, atque de Virginitate noſtræ Dominæ ſemper Mariæ Virginis nitido, po-

correſpondente Eræ 723. *Abimelech* (iſte eſt Abdamelic) *verò in ſingulos dies mille nummos aureos, & equum, & ſervum Imperatori penderet.* Obijt Abdamelic undecimo Oct. Era 747 Arabum 86.

Uvamba.

Uvamba 19. Sept. Era 710. fuit unctus in Regem regnavit ann. 8. m. 1. die 15. Regno ſe abdicavit, & fit Monachus Era 718.

(*g*) Imò viginti annorum ſpatio non fuit celebratum Concilium: ideòque, ac bellorum cauſa, depravati ſunt mores.

litoque eloquio ſynonymè perflorente, & anchora fidei eius tempore in omni ſua Eccleſia inſidente, à libellis ab eo editis,& per Iberiam diſcurſatis, ut verè à magnis Concilijs fidelium lectitantium recreatæ ſunt mentes, atque à riuulis doctrinarum eo in tempore magnoperè conſolati ſunt puſillanimes.

Ervigius. Ervigius introductus in Regem Era 718. regnat ann. 6. menſ. 10. Obijt Era 725.

25 Huius in tempore in Era DCCXVIII. anno imperij eius ſeptimo, Arabum ſexageſimo ſecundo, bifariè Abdalla, & Moroan pro regno incipientibus, præliari, Gothorum Ervigius, conſecratus in regno, regnat annos ſeptem, cuius in tempore valida fames Hiſpaniam populat. Hic anno primo Concilium duodecimum Toletanum in Era DCCXIX. triginta quinque Epiſcoporum cum inæſtimabili Clero, vel Chriſtianorum Collegio ſplendidiſsimè colligit. In cuius tempore iam Iulianus Epiſcopus ex traduce Iudæorum, ut flores roſarum de inter vepres ſpinarum, productus, omnibus Mundi partibus in doctrina Chriſti manet præclarus, qui etiam à parentibus Chriſtianis progenitus ſplendidè in omni prudentia Toleti manet edoctus, ubi & poſtmodùm in Epiſcopio extitit decoratus.

Iuſtinianus II. Iuſtinianus II. imperat ante deiectionem ann. 10 m. 5. fuit exauguratus Era 734.

26 Era DCCXXVI. Romanorum ſexageſimus primus Iuſtinianus Imperio coronatur. Regnavit ante deiectionem annis X. peractis à principio Mundi annis V.M.DCCCXCVI.

27 Huius temporibus in Era DCCXXVI. anno imperij eius primo: Arabum LXX. Abdamelic apicem faſtigij quatuor per annos iam regendo, (*b*) huius tempore in Era DCCXXVI. anno imperij eius primo Arabum ſeptuageſimo,

(*b*) retinet.

mo, regnante Abdamelic anno quinto.

28 Egica ad tutelam Regni Gothorum primum, & ſummum obtinet principatum: regnat annos XV. Hic Gothos acerva morte perſequitur. Plaga inſuper inguinalis huius tempore immiſericorditer illabitur. Concilium anno eius primo in Era DCCXXVI. apud Urbem Toletanam in Eccleſia Prætorienſi Sanctorum Apoſtolum Petri, & Pauli, omnibus Hiſpaniæ, & Galliæ Pontificibus aggregatis, beatæ memoriæ Iuliano Doctore clarente ſub ſexagenario numero, (*i*) vel multiplici Chriſtianorum Collegio, Clero, atque omni vulgari, in circuitu ferventium, (*j*) populo celebrat. In quo pro diverſis cauſis, vel pro abſolutione iuramenti, quod præfato Principi Ergivio noxiabiliter reddiderat, Synodum, ut exſolveretur, expoſtulat. Eius in tempore librum de tribus ſubſtantijs, quem dudùm Romam Sanctiſsimus Iulianus Urbis Regiæ Metropolitanus Epiſcopus miſerat, & minùs tractando Papa Romanus arcendum indixerat, ob id quod voluntas genuit voluntatem, ante biennium tandem ſcripſerat veridicis teſtimonijs, in hoc Concilio ad exaggerationem præfati Principis Iulianus Epiſcopus per oracula Maiorum ea, quæ Romam tranſmiſerat, vera eſſe confirmans, Apologeticum facit: & Romam per ſuos Legatos Eccleſiaſticos Viros Presbyterum, Diaconem, & Subdiaconem eruditiſsimos, in omnibus, & per omnia divinis Scripturis imbutos, iterum cum verſibus acclamatorijs, ſecundum quod & olim tranſmiſerat de laude Imperatoris, mittit, quod Ro-

Egica.
Egica in Regem unctus Era 725. regnat ſolus ann. 10. & 5. cum filio ſuo Uvitiza. Obijt menſ. Oct. Era 738.

(*i*) LXI. Epiſcopi aſſiterunt.

(*j*) *Roder. Tol legit*: in circuitu aſsiſtente.

Roma dignè, & piè recipit, & cunctis legendum indicit: atque Summo Imperatori ſatis acclamando: *Laus tua, Deus, in fines terræ*, agnitum facit. Qui & Reſcriptum Domno Iuliano per ſuprafatos Legatos ſatis cum gratiarum actione honorificè remittit, & omnia, quæcumque ſcripſit, iuſta, & pia eſſe, depromit.

Leontius. Leontius imperat ann. 3. ac fuit depoſitus menſe Iulio Era 736.

29 Era DCCXXXVI. Romanorum ſexageſimus ſecundus per tyrannidem Leo imperio coronatur, regnans tumultuoſe annis III. peractis à principio Mundi annis VM.DCCCXCVIIII. Hic tumultualiter, Iuſtiniano deiecto, eius ſe ſublimat imperio.

30 Huius temporibus in Era DCCXXXVI. ſeptima, & octava, anno imperij eius primo, ſecundo, & tertio, Arabum LXXIX. LXXX. & LXXXI. Abdamelic regnans, peregit tertium decimum, quartum decimum, & decimum quintum annum.

Uvitiza Uvitiza regnat ſolus ann. 10 Obijt Era 748.

31 Huius temporibus in Era DCCXXXVI. anno imperijLeonis primo, Arabum LXXX. Abdamelic XIII. Egica in conſortio Regni Uvitizanem filium, ſibi hæredem faciens, Gothorum regnum retentant. Hic Patri ſuccedens in Solio, quamquàm petulanter, clementiſsimus tamen quindecim per annos extat in regno, qui non ſolum eos, quos pater damnaverat, ad gratiam recipit, tentos exilio; verumetiam, clientulos, manet, in reſtaurando. (*l*) Nam quos ille gravi oppreſſerat iugo, priſtino iſte reducebat in gaudio, & quos ille à proprio abdicaverat ſolo, iſte pio reparabat ex dono: ſicque convocatis cunctis, poſtremò cautiones, quas parens more ſubtraxerat ſubdolo, iſte in conſ-

(*l*) clientulos *vulgo Vaſſallos*: & forsàn dicere voluit, quòd Uvitiza inſtiterit, ut profugi ob ſævitiam Egicæ in ſuam redirent patriam.

conſpectu omnium digno cremavit incendio: (*m*) & non ſolùm, quia innoxios reddit, ſi vellet, ab inſolubili vinculo; verumetiam rebus proprijs redditis, & olim iam fiſco mancipatis, Palatino reſtaurat officio. Per idem tempus Felix Urbis Regiæ Toletanæ Sedis Epiſcopus, gravitatis, & prudentiæ excellentia nimiè pollet, & concilia ſatis præclara etiam adhuc cum ambobus Principibus agit.

32 Era DCCXXXVIII. Romanorum ſexageſimus tertius Apſimarus imperio coronatur, regnans annis ſeptem, peractis à principio Mundi annis VM.DCCCCV. Huius temporibus in Era DCCXXXVIII. anno imperij eius primo, Arabum LXXXII. ſimulque & III. cœpto, regnante Abdamelic annos XVII. Uvitiza, decrepito iam patre, pariter regnat, qui & in Era DCCXXXIX. ſuprafatæ cladis (*n*) non ferentes exitium, per Hiſpaniam è Palatio vagitant: qua de cauſa, propria morte deceſſo iam patre, florentiſsimè ſuprafatos per annos regnum retentat, atque omnis Hiſpania gaudio nimio freta, alacriter lætatur. Per idem tempus Gundericus Urbis Regiæ Toletanæ Sedis Metropolitanus Epiſcopus Sanctimoniæ dono illuſtris habetur, & in multis mirabiliter auctior celebratur.

33 Era DCCXLV. Romanorum Sexageſimus quartus. qui & ſexageſimus fuit primus Iuſtinianus, copia & virtute Gazarum auxiliatus, imperio reſtauratur, regnans iterùm annis decem, peractis à principio Mundi annis VM. DCCCCXV.

34 Huius temporibus in Era ſupradicta anno

(*m*) *Rod. Tol.* Et non ſolùm liberos reddidit ab inſolubili vinculo cautionum; verùmetiã omnia reſtituit, quæ Egica infiſcarat, & expulſos palatino reſtituit officio.

Apſimarus.
Apſimarus, qui & Tiberius, imperat ann. 7. & occiſus fuit menſe Auguſto Era 743.

(*n*) clades ſupradicta initio num. 28.

Iuſtinianus.
Iuſtinianus, recuperata corona, regnat ann. 6. menſe Auguſto fuit occiſus Era 749.

Ulit.
Ulit, ſeu Uvalid, patre vivente, ſuffectus eſt Califa. Muzam in Africam Proregem miſit, qui cepit Tingim, totius Tingitanæ capiut, & Taric Gubernatorem poſuit. Adortus fuit Septam, ſeu Zeutam Era 745. ſed eam capere non valuit Ulit regnavit ann. 9. m. 7. dies 25 Obijt 23. Febr. Era 753. Arabum 95.

(o) *forsàn*: expertus. *Rod. Tol. ait*: quia futurus erat virga furoris Domini in populos Hiſpaniç peſtilentes, divino auxilio ferebatur.

anno imperio eius primo, Arabum LXXXIX. apud Arabes Ulit regnum retemptat. In Hiſpanijs verò quinto decimo anno Uvitiza perſerat in regno. Huius temporibus in Era DCCLI. anno imperij Iuſtiniani quarto, Arabum XCI. Ulit ſceptra Regni Sarracenorum, ſecundum quod expoſuerat pater eius, quatuor per annos belligerando gentes, iam regno agente, multis honoribus præditus, triumphat per annos IX. Vir totius prudentiæ in exponendis exercitibus, tantùm cum divino expers favore, ut penè omnium gentium, ſibimet proximarum (*provincias*) virtute confregit: Romaniamque inter omnia aſsidua vaſtatione debilem fecit: Inſulas quoque propè ad conſumptionem adduxit: Indiæ fines vaſtando edomuit: civitates ad irritam inopiam adduxit: Caſtella obſeſsione afflixit: in Lybiæ anfractibus omnem Mauritaniam ſubiugavit: in occiduis quoque partibus regnum Gothorum antiqua ſoliditate penè per trecentos quinquaginta annos ab Era quadringenteſima ab exordio, & principio ſui firmatum, apud Hiſpanias verò à Liuvigildo penè per CXL. pacificè uſque in Eram DCCL. porrectum, per Ducem ſui exercitus nomine Muza aggreſſum edomuit, & regno ablato, veſtigale fecit.

Rudericus.
Rudericus iuxta probabiliorem ſententiam poſt Uviti za mortem regnavit anno uno; Sarracenus, qui primò eſt aggreſſus, fuit Abuzara, ſecundus fuit Tarif Abenzarco, qui Roderi-

35 Huius temporibus in Era DCCXLVIIII. anno imperij eius quarto, Arabum XCII. Ulit ſceptra regni quintum per annum retinente, Rudericus tumultuosè regnum, hortante Senatu, invadit, regnat anno uno. Nam aggregata copia exercitus adverſus Arabes unà cum Mauris à Muza miſsis, ideſt Taric, Abuzara,

ra, & ceteris diu ſibi provinciam creditam incurſantibus, ſimulque & plures civitates devaſtantibus anno Imperij Iuſtiniani quinto, Arabum XCIII. Ulit Sexto, in Era DCCL. traductivis promontorijs ſeſe, cum eis confligendo, recipit: Eoque in prælio, fugato omni Gothorum exercitu, qui cum eo æmulanter, fraudulenterque ob ambitionem regni advenerant, cecidit. Sicque regnum ſimulque cum patria malè cum æmulatorum internecione amiſit, peragente Ulit anno ſexto. Per idem tempus Divæ memoriæ Sinderedus Urbis Regiæ Metropolitanus Epiſcopus Sanctimoniæ ſtudio claret: atque longævos, & merito honorabiles viros, quos in ſuprafata ſibi commiſſa Eccleſia reperit, non ſecundùm ſcientiam zelo ſanctitatis ſtimulat, atque inſtinctu iam dicti Uvitizæ Principis eos ſub eius tempore convexare non ceſſat: qui & poſt modicum incurſus Arabum expaveſcens, non ut Paſtor, ſed ut mercenarius Chriſti oves contra decreta Maiorum deſerens, in Romaniam patriam ſe adventat.

36 Huius temporibus in Era DCCXLIX. anno imperij eius quarto, Arabum XCII. Ulit quinto, dum per ſupranominatos miſſos Hiſpania vaſtaretur, & nimiùm non ſolum hoſtili, verumetiam inteſtino furore confligeretur: Muza, & ipſe, (o) ut miſerrimam adiens per Gaditanum fretum, columnas Herculis pertendentes, & quaſi tomi indicio portus aditum demonſtrantes, vel claves in manu tranſitum Hiſpaniæ præſagantes, vel reſerantes, iam olim malè direptam, & omnino impie aggreſſam, perditans, penetrat: atque Toletum Urbem

Nnn Re-

ricum vicit. Tertius Muza, Prorex Africæ, intravit Hiſpaniam cum Taric Abenciet, qui erat ſtrabo, ideſt diſtortus oculis.

Muza.

Muza fuit primus Gubernator in Hiſpania. Poſtquàm eum rexiſſet ann. 1 m 3. *ut ait Chronic. Æmil.* Vocatus perrexit ad conſpectum Ulit intra annum, quo Ulit obijt.

(o) *fortè* Taric Abenciet, *de quo Elmacinus ait:* ann 93. Arabum, qui cœpit 7. Oct. anno Chriſti 712. expugnavit Taricus Hiſpaniam, & Toletum.

Regiam uſque inrumpendo, adiacentes regiones pace fraudifica malè diverberans, nonnullos Seniores nobiles viros, qui utcumque remanſerant per Oppam filium Egicæ Regis, à Toleto fugam arripientem, gladio patibuli iugulat, & per eius occaſionem cunctos enſe detruncat.

37 Sicque non ſolùm Ulteriorem Hiſpaniam, ſed etiam Citeriorem uſque ultra Cæſaraugustam, antiquiſsimam, atque florentiſsimam civitatem, dudùm iam iudicio Dei patenter apertam, gladio, fame, & captivitate depopulat: civitates decoras, igne concremando, præcipitat. Seniores, & potentes ſæculi cruci adiudicat: Iuvenes, atque lactentes pugionibus trucidat: ſicque dum tali terrore cunctos ſtimulat: pacem nonnullæ civitates, quæ reſiduæ erant, iam coactæ proclamitant, atque ſuadendo, & irridendo aſtu quodam, nec more, petita condonant; ſed ubi impetrata, territi metu recalcitrant, ad montana tenti, iterùm effugientes, fame, & diverſa morte periclitantur: atque in eadem infelici Hiſpania Corduba in Sede dudum Patritia, quæ ſemper extitit præ ceteris adiacentibus civitatibus opulentiſsima, & Regno Uviſegothorum primitivas inferebat delicias, regnum efferum collocant.

38 Quis enim narrare queat tanta pericula? Quis dinumerare tam importuna naufragia? Nam ſi omnia membra verterentur in linguam, omnino nequaquam Hiſpaniæ ruinas, vel eius tot, tantaque mala dicere poterit humana natura. Sed ut in brevi cuncta legenti eno-

enotem pagella, relictis ſæculi innumerabilibus ab Adam uſque nunc cladibus, quas per infinitas regiones, & civitates crudelis intulit Mundus iſte immundus : quidquid hiſtorialiter capta Troia pertulit : quidquid Hieroſolyma prædicta per Prophetarum eloquia baiulavit; quidquid Babylonia per ſcripturarum eloquia ſuſtulit, quidquid poſtremò Roma, Apoſtolorum nobilitate decorata, martyrialiter confecit: omnia, & tot Hiſpania, quondam delicioſa, & nunc miſera effecta, tàm in honore, quàm etiam in dedecore experta fuit.

39 Nam in Era DCCL. anno imperij eius ſexto, Arabum XCIV. Muza, expletis XV. menſibus, à Principis iuſſu præmonitus, Abdallaziz filium linquens in locum, lectis Hiſpaniæ Senioribus, qui evaſerant gladio, cum auro, argentove, Trapecitarum ſtudio comprobato, vel inſignium ornamentorum, atque pretioſorum lapidum, margaritarum, & unionum, quo ardere ſolet ambitio matronarum, congerie, ſimulque Hiſpaniæ cuncta ſuperficie, (*p*) quod longum eſt ſcribere, adunatis, Ulit Regis, repatriando, ſeſe præſentat obtulibus anno regni eius extremo : quem & Dei nutu iratum reperit, & malè de conſpectu Principis cervice tenus eijcitur pompiſſando, (*q*) * privatus potentia, & honore. Demùm condemnatus in mille millibus, & in decies centum millibus ſolidorum : & dolore vario circum ſeptus vitam finivit anno Arabum XCVII. *

40 ....nomine Theudimer, qui in Hiſpaniæ partes non modicas Arabum intulerat neces, & diu exagitatis, pacem cum eis fœderat, (*r*) ha-

(*p*) *ideſt*: cunctis rebus ſpecioſis.

(*q*) *ideſt*, cum ignominia publica.

(*) *Lacuna, quæ eſt in exemplari, ſuppletur ex Rod. Tol. Hiſt. Arab. cap.* 10.

(*r*) pactus fuerat;

Theudimer.
Anonymus Andaluſianus refert prælium à Theodemir contra Arabes commiſſum, &, quo uſus fuit, ſtratagema. Diſpoluit enim ut mulieres cum colibus apparerent in mœnibus Civitatis Oreolæ, vulgò Orihuela, ac ſi eſſent homines præſidiarij cum lanceis. Poſteà Theodemir, ſe ſimulans nuntium, ad obſidionis exijt Ducem, &, pactis inducijs, eſt gratiam ſecuritatis cõſequutus. Roder. Tol. lib. 3. cap. 24. de Reb. Hiſpan non nominat Theodemirum, ſed tantùm Dominum Murciæ. Videatur Pagi Critic. ann. 711. n. 18.

(*f*) ſolvunt.

habendam. Sed & iam ſub Egica, & Uvitiza Gothorũ Regibus in Græcos, qui æquoreo (*agmine*) navaliſque deſcenderant, ſua in patria de palma victoriæ triumphaverat. Nam & multa ei dignitas refertur; necnon à Chriſtianis Orientalibus perquiſitus, tanta in eo inventa eſt veræ fidei conſtantia, ut omnes Deo laudes referrent non modicas. Fuit autem ſcripturarum amator, eloquentia mirificus, in prælijs expeditus, qui & apud Almiralmuminin prudentior inter ceteros inventus, utiliter eſt honoratus, & pactum, quod dudum ab Abdal-laziz acceperat, firmiter ab eo reparatur. Sicque hactenus permanet ſtabilitum, ut nullatenus à ſucceſſoribus Arabum tantæ vim per ligationis ſolvatur, & ſic ad Hiſpaniam remeat gaudibundus.

41 Athanaildus poſt mortem ipſius multi honoris, & magnitudinis habetur. Erat enim opulentiſsimus Dominus in omnibus, & in ipſis nimiùm pecuniæ diſpenſator: ſed poſt modicum Alhoozzam Rex Hiſpaniam aggrediens, neſcio, quo furore arreptus, non modicas iniurias in eum intulit, & ter novies millia ſolidorum damnavit. Quo audito, exercitus, qui cum Duce Belgi advenerant, ſub ſpatio ferè trium dierum omnia pariunt, (*f*) & citiùs ad Alhoozzam cognomento Abuliatar gratia revocant, diverſiſque munificationibus remunerando ſublimant.. . . . . ſupradicta Ulit Amiralmuminin (quod idioma regni in lingua eorum reſonat: omnia proſperè gerens) prævifis copijs univerſarum gentium, necnon & muneribus Hiſpaniæ unà cum puellarum decoritate, ſibi exhibita, & in oculis eius prævalida fama par-

vipenſa, dum eum (*t*) tormentis plectendum morti adiudicat: impetratu pro eo Præſulum, vel Optimatum, quibus multa ex illis affluentiſsimis divitijs bona obtulerat, mille millia, & decies centena millia ſolidorum numero damnans, Ulit, vitæ terminum dando, è ſæculo migrat. Quod ille, conſilio nobiliſsimi viri Urbani, Africanæ regionis ſub dogma Catholicæ Fidei exorti, qui cum eo cunctas Hiſpaniæ adventaverat patrias, accepto, complendum pro nihilo exoptat: atque pro multa opulentia parùm impoſitum onus exiſtimat: ſicque fideiuſſores dando, per ſuos libertos congeriem nummorum dinumerat: atque mira velocitate impoſitum pondus exaptat, ſicque ſucceſſoris tempore fiſco aſsignat........

(*t*) *ſcilicèt*, Muzam.

42 Huius temporibus in Era DCCLII. anno imperij eius octavo, Arabum XCVI. Ulit mortuo, Zulemam, ſanguine frater, honorificè ſecundùm expoſitum fratris ſuccedit in regno, regnat annos tres. Hic, infeſtus Romaniæ, fratrem, non de ſimili matre progenitum, Muzzilima nomine cum centum millibus armatorum, ad delendam Romaniam, mittit. Hic Aſiam, bello impeditam, gladio ſimul cum igne finivit, deceptam. Deinde Conſtantinopolim properans, dum periclitari ſe diverſis neceſsitatibus Muzzilima præſpicit, alterius Principis iuſſu non nimiùm feliciter repedavit.

Zulemam.
Zulemam die, qua obijt Ulit eius frater, coronatus, regnat ann. 2. m. 7. d. 25. Obijt 8. Octob. Era 755. Arabum 99.

43 Per idem tempus in Era DCCLIII. anno imperij eius IX. Arabum XCVII. Abdallaziz omnem Hiſpaniam per tres annos ſub cenſuario iugo pacificans, cum Hiſpali (*ſ*) divitijs, & honorum faſcibus, cùm Reginam Hiſpa-

Abdalaziz.
Abdalaziz Iben Muz, ideſt, filius Muzæ, regnat ann. 2. m. 6. *Chron. Æmil.*

(*ſ*) Rod. Tol. apud Hiſpalim conſtituit Sedem ſuam.

paniæ in coniugio copulatam, vel filias Regum, ac Principum pellicatas, (*t*) & impudenter diſtractus æſtuaret, ſeditione ſuorum facta, orationi inſtans, ob conſilium Ajub (*u*) occiditur, atque eo Hiſpaniam retinente, menſe impleto, Alahor in Regno Eſperiæ per principalia iuſſa ſuccedit, cui de morte Abdallaziz ita edicitur, ut quaſi conſilio Egilonis Reginæ coniugis quondam Ruderici Regis, quam ſibi ſociaverat, iugum Arabicum à ſua cervice conaretur avertere, & regnum invaſum Iberiæ ſibimet retentaret.

(*t*) pellectas.

(*u*) Ajub electus ab Arabibus Hiſpaniæ loco Abdelaziz rexit menſe 1. Chron. Æmil.

Alahor.

Alahor electus à Zuleman in Ducem Hiſpaniæ regnavit ann. 2. m 9. Rod. Tol. Chron. Æmil. ait menſ. 12.

44 Era DCCLIV. Romanorum ſexageſimus quartus Philipicus imperio coronatur, regnans civiliter quadrans cum anno, peractis a principio Mundi annis VM. DCCCCXVI. Huius tempore in Era ſuprafata anno Philipici primo, Arabum XCVIII. Zuleman, Sarracenorum regno retento, regnat annis III. Arabes Romaniam acriter populant. Pergamum antiquiſsimam, atque florentiſsimam Aſiæ civitatem ultrici incendio concremant. Huius tempore Alaor per Hiſpaniam lacertos Iudicum mittit, atque debellando, & pacificando penè per tres annos Galliam Narbonenſem petit, & paulatim Spaniam Ulteriorem vectigalia cenſiendo (*x*) componens, Iberiam Citeriorem ſe ſubſigit, (*y*) regnans annos ſupraſcriptos.

Philipicus.

Philipicus, qui dicebatur Bardanes, imperavit ann. 1. m. 6. Eiectus de Throno 4. Iunij Era 751.

(*x*) cenſiendo, ideſt, per cenſum.

(*y*) ſe ſubſigit, ideſt, ſibi ſubiugavit.

45 Era DCCLVI. Romanorum ſexageſimus quintus Anaſtaſius imperio coronatur, regnans dodrans cum anno, peractis à principio Mundi annis VM. DCCCCXVIII. Huius tempore Zuleman Arabum regnum tenens, filium patrui, Omar nomine, vel fratrem eius

Anaſtaſius.

Anaſtaſius, dictus Arthemius, eſt ſubdubio, an regnaverit 1. vel 2. ann. cum exauguratus eſſet, rebellionem movit, & fuit occiſus Era 757.

eius Izit, ſibi ſucceſſores regni adſciſcit.

46 In Hiſpania verò Alaor ſupra iam dictus Patriam Cordubam obſidione Sarracenorum, diſponendo, retemptat, atque res ablatas pacificas (z) Chriſtianis ob vectigalia, theſauris publicis inferenda, inſtaurat. Mauris dudùm Hiſpaniam commeantibus, pœnas pro theſauris abſconſis irrogat: atque in cilicio, & cinere, vermibus, vel pedunculis ſcaturientibus alligatos in carcere, & catenis onuſtos, retemptat: & quæſtionando, (a) vel diverſas pœnas inferendo, flagellat. Per idem tempus incipiente Era DCCLVII. anno Arabum C. In Hiſpania deliquium ſolis ab hora diei ſeptima (b) uſque in horam nonam fieri, ſtellis viſis, à nonnullis eſſe dignoſcitur, à pleriſque non niſi tempore Zamæ ſucceſſoris hoc apparuiſſe, convincitur.

47 Era DCCLVIII. Romanorum ſexageſimus ſextus Arthemius, qui & Theudoſius imperio coronatur, regnat annis duobus, peractis à principio Mundi annis VM.DCCCCXX. Huius temporibus tutelam ob ſanctimoniam legis ſuæ Omar fratri ſuo Iziz, gerenti gubernacula regni, ei adſciſcit. Qui Omar, vacante omni prælio, tantæ benignitatis, & patientiæ in regno extitit, ut hactenùs tantus ei honor, lauſque referatur, ut non ſolùm à ſuis, ſed etiam ab externis præ cunctis retroactis Principibus beatificetur. Tanta ſanctimonia autem ei adſcribitur, quanta nulli unquam ex Arabum gente in regni gubernaculo prorogata ſit. Igitur Iziz, gubernacula regni Sarracenorum, decedente fratre, per ſucceſſionem plenè ac-

cep-

Omar.
Omar regnavit ann. 2. m. 5 d. 15. Obijt 7. Februar. Era 758. Arabum 101.

(z) *ideſt*: contra initum pactum.

(a) per quæſtionem.

(b) *Rod. Tol. legit*: ſexta.

Theodoſius.
Imperat ann. 1. cum uno, aut altero menſe. Fit Monachus. Era 754

cepit, Exercitu generis ſui apud Perſas tutelam gerebat,(c) rebellionem molitus, civilia præparat bella: ſicque fratrem dudùm ſupranominatum Muzilima (d)nomine cum infinito exercitu mittens, in campis Babylonicis ſupra Tigrim fluvium pugna commiſſa, ſtatim acies tyrannizantium mira dilabitur fuga, atque Ducem ſceleris nomine Iziz comprehenſum, venia conceſſa, reſervant ad vitam. (e)

48 Tunc in Occidentis partibus multa illi, præliando, proveniunt proſpera; atque per Zama nomine tres minùs paululùm annos in Hiſpania ducatum habentem, ulteriorem, vel citeriorem Iberiam proprio ſtylo ad vectigalia inferenda deſcribit. Prædia & manualia, vel quidquid illud eſt, quod olim prædabiliter indiviſum retemptabat in Hiſpania gens omnis Arabica, ſorte ſocijs dividendo, partem ex omni re mobili, & immobili fiſco aſſociat. Poſtremò Narbonenſem Galliam ſuam facit, gentemque Francorum frequentibus bellis ſtimulat, & reditus Sarracenorum in prædictum Narbonenſe oppidum, ad præſidia tuenda, decenter collocat: atque in concurrenti virtute iam dictus Dux Toloſam uſque præliando pervenit: eamque obſidione cingens, fundis, & diverſis generum machinis expugnare conatus eſt. Sicque Francorum gentes tali de nuntio certæ, apud Ducem ipſius gentis Eudonem nomine congregantur: ubi dum apud Toloſam utriuſque exercitus acies gravi dimicatione confligunt: Zama Ducem exercitus Sarracenorum cum parte multitudinis congregata occidunt, reliqui exercitum per fugam elapſum ſe-

(c) *Rod. Toletan. legit:* Tunc quidam alius Izit nomine, qui de genere ſuo erat, & apud Perſas tutelã gerebat, &c.

(d) *aliàs* Muslimam.

(e) Elmacinus ait: quòd Izit ſuit occiſus, & quòd Muslima caput Izit ad Izit Califam miſerit.

Zama.

Zama occiſus fuit in prælio Tholoſano Era 759. *Chron. Æmil. ait:* Zuma regnat ann. 3.

Ex iſto num 48. uſque ad num. 54. fuit decerptum à Cheſnio Hiſt. Franc. tom 1. pag. 785 quantum ad ſuam Hiſtor. attinet, aſsignata Era 757.

ſequuntur. Quorum Abderraman ſuſcipit principatum unum per menſem, donec à principali iuſſu veniret Umbiza eorum Rector.

Abderraman.
Abderraman rexit Hiſpaniam menſ. 7. *Chron. Æmil.* Poſt Abderraman Rod. Tol. apponit Azam, qui, civitatibus expugnatis, impoſuit, ut ſolverent fiſco regio quintam partem proventuum; civitatibus verò ſpontè traditis decimam tantùm. Fuit ociſus à ſuis poſt vaſtationem Tyraſonæ: regnavit ann. 2. cum dimidio.

49 Per idem tempus Fredoarius Accitanæ Sedis Epiſcopus: Urbanus Toletanæ Sedis Urbis Regiæ Cathedralis veteranus Melodicus: atque eiuſdem Sedis Evantius Archidiaconus nimiùm doctrina, & ſapientia, ſanctitate quoque, & in omni ſecundùm ſcripturas ſpe, fide, & charitate, ad confortandam Eccleſiam Dei, clari habentur.

50 Era DCCLVIII. Romanorum ſexageſimus ſeptimus Leo imperio coronatur, regnat annis XXIV. peractis à principio mundi annis VM.DCCCCXXII. Hic Leo militaris diſciplinæ expertus, Sarraceni ſub Omar, qui fratri ſuo regnum decreverat, modicum degentes, nihil proſperum captant; ſub Iziz verò prælia multa exegerunt, qui & poſt modicum ſub Iſcam ſuo Rege Urbem Regiam properantes expugnandam, Reipublicæ acclamante omni Senatu, Leo Imperij, ut diximus, ſuſcepit ſceptra.

Leo.
Leo Iſaurus imperat ann. 24. m. 2. d. 25. Obijt 18. Iulij Era 779.

51 Huius temporibus Iziz Rex Sarracenorum in Era ſupraſata regni primæva obtinet gubernacula. Talis enim inter Arabes tenetur perpetim norma, ut non niſi per cunctas Regum ſucceſsiones prærogativæ à Principe percipiant nomina: ut eo decedente, abſque ſcandalo adeant regiminis gubernacula.

Izit.
Izit, ſeu Iezit, frater Omar, ſupradictus numer. 46 regnat ann. 4. m. 1. Obijt Era 761. Arabum 105.

52 Per idem tempus in Era DCCLVIIII. anno Imperij Leonis ſecundo, Arabum CIII. Umbiza ſemis cum quatuor annis principatum Hiſpaniæ aptè retemptat, qui & ipſe contra gentes Francorum pugnas meditando, & per di-

Umbiza.
Umbiza, ſeu Ambiza non legitur in *Chronic. Æmil Chron. Moiſsiac.* ait: Ambiza Rex Sarracenorum cum ingenti

ti exercitu poſt quintum annum (ideſt poſt Zamæ occiſsionem) Gallias aggreditur Carcaſonam expugnat, & capit à uſque Neumeſo pace, & obſides Barcinonâ tranſmiſit. Regnavit ann. 4. cum dimidio.

Odera.
Odera electus ab Umbiza regnat ann. 1. *Chron. Æmil.*

Iabia.
Iahia regnat ann. 1. m. 6. *Chronic. Æmil. Roderic.* ; *Tol.* ei aſsignat ann 1. cum dimidio. Anonymus Andaluſ. ait: Ferè triennio crudelis æſtuat, atque acri ingenio Hiſpaniæ Sarracenos, & Mauros pro pacificis rebus ablatis exagitat, atque Chriſtianis plura reſtaurat.

Iſcan.
Iſcan inauguratus die, qua Izit obijt, regnat ann. 19. m 7 d. 11. obijt 7. Febr. Era 781. Arabum 125.

directos Satrapas inſequendo, infeliciter certat. Furtivis verò obreptionibus per lacertorum cuneos nonnullas civitates, vel Caſtella dimutilando, ſtimulat: ſicque vectigalia Chriſtianis duplicata exagitans, faſcibus honorum apud Hiſpanias valdè triumphat. Qui dum poſtremò ſupraſatus Umbiza per ſe expeditionem Francorum ingeminat, cum omni manu publica incurſionem illorum illicò meditatur. Qui cum rabidus pervolat, morte propria vitæ terminum parat: atque Hodera Conſulem patriæ, ſibi commiſſæ, vel Principem exercitus repedantis, & quaſi refrenantis, in extremo vitæ poſitus, ordinat. Cui ſtatim in Era DCCLXIII. anno ſuprafati Imperatoris penè iam ſexto, Arabum CVII. Sarracenus Yaia nomine monitu Principum ſuccedens, terribilis poteſtator ferè triennio crudelis exæſtuat, atque acri ingenio Hiſpaniæ Sarracenos, & Mauros pro pacificis rebus ablatis exagitat, atque Chriſtianis plura reſtaurat.

53 Huius temporibus Iziz, quarto expleto anno, ab hac luce migravit, fratri regnum relinquens Iſcam nomine, & poſt fratrem natum proprij ſeminis adſciſcens nomine Alulit. Qui Iſcam primordio ſuæ poteſtatis in Era DCCLXI. anno imperij Leonis iam dicti penè iam quinto, Arabum CVI. ſatis ſe modeſtum oſtendens, nonnulla proſpera per Duces exercitus in Romania terra, & pelago geſsit. Deinde cupiditate præreptus, tanta collectio pecuniarum per Duces ab Oriente, & Occidente ipſi miſſa, eſt facta, quanta nullo unquam tempore in Reges, qui ante eum fuerunt, extitit con-

congregata. Unde non modicæ populorum catervæ, cernentes in eo improbam manere cupiditatem, ab eius ditione ſuas dividunt mentes, ubi non modica ſtrage per tres, & quatuor annos civiliter facta, vix ſuæ poteſtatis provincias perditas reformavit.

54 Huius tempore in Era DCCLXVI. anno imperij eius X. Arabum CXI. Iſcam VI. Oddiſa vir levitate plenus, auctoritate à Duce Africano accepta, qui ſorte Hiſpaniæ poteſtatem ſemper à monitu Principis, ſibi gaudet fore collatam, per ſex menſes abſque ulla gravitate retemptans, præ paucitate regni nihil dignum, adverſumque ingeminat.

55 Per idem tempus ad regendam Hiſpaniam in Era DCCLXVII. anno imperij eius undecimo, Arabum CXII. Iſcam VII. Autuman ab Africanis partibus tacitus properat, qui dum quatuor per menſes (*rexiſſet terram*) alium ſuſtentando, (z) honoribus infulat Aleitan, ad Hiſpaniam regendam ſtrenuè, ſigillum, vel auctoritatem principalem, à ſuprafatis partibus miſſam, patenter demonſtrat, atque per decem menſes turbidus regnat. Neſcio quo aſtu, nonnullos Arabas ſe malle regno deijcere, illicò inveſtigat: unde & eos comprehenſos aliquandiù, diverſas rebellionis occaſiones flagellis extorquens, ut clàm iuſſus ab æmulis traſmarinis fuerat, pœnas inferendo, poſtremò capite truncat. Inter quos Zat Sarracenorum genere plenum, facundia clarum, atque diverſarum rerum opulentiſsimum Dominum, pœna extortum, vel flagris illuſum, atque colaphis cæſum, gladio verberat. (a) Qui non poſt

Hodiſa.
Hodiſa regnat menſ. 6. *Chron. Æmil.* Poſt hunc *Rod. Tol.* aſsignat Yemé, qui regnavit menſ. 5. Obijt Era 768.

Autuman.
Autuman regnat menſ. 4. *Chron. Æmil.*

Eleitan.
Eleitan, ſeu Aleitan regnat menſ. 10. *Chron. Æmil.*

(z) *ideſt.* ſubſtituendo

(a) *Rod. Tol. legit*: in humaniter flagellavit, Zat autem manus eius evadens, ad petitionem gentis eorum, quorum ſanguiné effuderat inhumanè, Amiramomi nini ſe conſpectibus præſentavit.

multos dies ad petitionem gentis eorum, quorum ſanguinem fuderat, à Lybiæ partibus principaliter monitus, Mahomet mittitur Sarracenus cum relatione auctoritatis abſconſa, ut Abderraman eius * in loco abſque cunctatione maneat prorogatus. Sed ubi Sedem Cordubenſem Mahomet adijt, (*b*) turbidus Abderraman exemplo, nec dum repertus, ſtatim Aleitan à Mahomet rigidè extat comprehenſus. Quem dum in carcere, nequaquàm impunitum ſufferret, poſitum, nec mora flagellatum, turpiter adiudicatum, capite decalvatum, aſino pompizantem (*c*) poſterga facie, per plateas detrahunt, manibus poſt tergum vinctum, vel catenis ferreis alligatum: (*d*) atque non poſt multos dies Duci Africano eum, qui hoc, ut ferunt, clàm iter ordinando, Aleitan reddiderat monitum, ſub cuſtodia retemptatum, dirigit, præſentandum. (*e*) Denique dum quid de eo fieret à Regalibus Sedibus Regis expectatur, ſtylus multis ſermocinationibus involvitur, & diverſis iudicijs impetitur, nihil inferentes, de die in diem evaneſcendo, per longum evanuit tempus, & quia cum Africanis adventaret partibus, Mahomet Alarcila (*f*) eius vice in loco extiterat poſitus menſe completo.

56 Abderraman vir belliger in Era DCC LXIX. anni imperij eius duodecimo ſemiſario Arabum CXIII. Iſcan IX. in poteſtate properat lætabundus, cunctis per triennium valdè prælatus. Quamquàm nimiùm eſſet animoſitate, & gloria præditus unus ex Maurorum gente nomine Munniz, (*g*) audiens per Libyæ fines Iudicum ſæva temeritate opprimi ſuos, pacem, nec

(*) *ſcillicèt*, Aleitan.

(*b*) *Rod.Tol. legit*: Abderraman non potuit invenire, & ſtatim, &c.

(*c*) pompizantem, id eſt: publicè, facie ad caudam verſa, inſidentem.

(*d*) *Rod.Tol.* ibi vitam finivit.

(*e*) Quis monitum Aleitan dederit, ignoratur.

Mahomet.

(*f*) *Roder. Tol. legit*: Mahomet Abenadalla regnat duobus menſibus, quibus completis, Abderraman invenitur.

Abderraman.

Abderraman omiſſus à *Chron. Æmil.* fit Præfectus Sarracenorum in Hiſpania, iuxta Roder. Tol regnat ferè ann. 3.

(*g*) *Cheſnius loc. cit* pagin. 786. Vocat eum Aimonem, & ait fuiſſe Cæſarauguſtæ Regem, & quòd Lampegiam ipſius Eudonis filiam in coniugio ſumpſidet, & rupiſſet conubij foedera.

nec mora agens cum Francis, tyrannidem illicò præparat adverſus Hiſpaniæ Sarracenos, & quia erat fortiter in prælio expeditus, omnibus hoc agnoſcentibus, Palatij conturbatur ſtatus; ſed non poſt multos dies expeditionem prælij agitans, Abderraman ſupranumeratus rebellem immiſericorditer inſequitur conturbatus. Nempè ubi in Cerritanenſi oppido (*h*) reperitur Vallatus, obſidione oppreſſus, & aliquandiu inframuratus, iudicio Dei ſtatim in fugam proſiliens, cedit exauctoratus: & quia à ſanguine Chriſtianorum, quem ibidem innocentem fuderat, nimiùm erat crapulatus, & Anabadi Illuſtris Epiſcopi, & decoræ proceritatis, quem igne cremaverat, valdè exhauſtus, atque adeò ob hoc iam ſatis damnatus, (*i*) civitatis pœnitudine, olim abundantia aquarum affluentis, ſitis præventus: dum quò aufugeret, non reperit, moriturus ſtatim, exercitu inſequente, in diverſibus anfractibus manet elapſus. Et quia filiam ſuam Dux Francorum nomine Eudo cauſa fœderis ei in coniugio copulandam, ob perſecutionem Arabum differendam, iam olim tradiderat ad ſuos libitus inclinandam, dum ad eam tarditat, de manu perſequentium liberandam, ſuum morti debitum præparat animum: ſicque dum eum publica manus inſequitur, ſeſe in ſciſuris petrarum ab alto pinnaculo, iam vulneratus, cavillando præcipitat, atque, ne vivus comprehenderetur, animam exhalat: cuius caput ſtatim, ubi eum iacentem repererunt, trucidant, & Regi unà cum filia Eudonis memorati Ducis præſentat, quam ille, maria tranſvectans, ſublimi

Prin-

(*h*) Cerretanum oppidum eſt in Pyrinæis.

Mavillon Ann. tom. 2. pag. 88. refert clades, & cædes quas perpetrarunt Sarraceni in Gallia à Duce Zama uſque in Abderramen.

(*i*) *Rod. Tol. legit*: Nam quamvis oppidum Ceritaniæ affluentis aquæ abundantia rigaretur, Muniz undique circumcluſus ſitis ardore præventus.

Principi procurat honorificè deſtinandam.

54 Tunc Abderraman multitudine ſui exercitus repletam proſpiciens terram, montana Vaccæorum diſſecans, & fretoſa, & plana percalcans, terras Francorum intus experditat, atque adeò eas penetrando gladio verberat, ut prælio ab Eudone ultra fluvios nomine Garonnam, vel Dornomiam (*l*) præparato, & in fugam dilapſo, ſolus Deus numerum morientium, vel pereuntium recognoſcat. Tunc Abderramam ſuprafatum Eudonem Ducem inſequens, dum Turonenſem Eccleſiam, Palatia diruendo, & Eccleſias uſtulando, deprædare deſiderat, cum conſule Franciæ interioris Auſtriæ nomine Carolo, Viro ab ineunte ætate belligero, & rei militaris experto, ab Eudone præmonito, ſeſe infrontat. Ubi dum penè per ſeptem dies utrique de pugnæ conflictu excruciant ſeſe, poſtremò in aciem parant, atque acriter dimicant. Gentes Septentrionales in ictu oculi, ut paries, immobiles permanentes, ſicut Zona rigoris gracialiter, manent adſtrictæ, Arabes gladio enecant. Sed ubi gens Auſtriæ mole membrorum prævalida, & ferrea manu perardua pectorabiliter ferientes Regem exanimant. Statim nocte prælium dirimente, deſpicabiliter gladios elevant, atque in alio die videntes caſtra Arabum innumerabilia, ad pugnam ſeſe reſervabant, & exurgentes de vagina ſua diluculo, proſpiciunt Europenſes Arabum tentoria ordinata, & tabernacula, ut fuerant caſtra locata, neſcientes cuncta eſſe pervacua, & putantes ab intimo eſſe Sarracenorum phalangas ad prælium præpa-

Abderramen Arelatem devaſtavit, Auguſtodunum deſtruxit, Senonans obſedit Era 769 A Carolo Martello vincitur, & occiditur Era 770. *Pagi in Crit.* *Fredegarius de Sarracenis ait*: Garumnâ tranſeunt, Burdegalenſem urbem pervenerunt. Ec cleſijs igne concrematis, populis conſumptis, uſque Pictavos progreſſus eſt: ubi Baſilica S. Hilarij igne cremata: ad Domum beatiſſimi Martini evertendam, deſtinant.

paratas, mittentes exploratorum officio, cuncta repererunt Iſmaelitarum agmina effugata: quique omnes tacitè pernoctando, cuneo ſtricto diffugiunt repatriando. Europenſes verò ſolliciti, ne per ſemitas deliteſcentes, aliquas facerent ſimulanter celatas, undique ſtupefacti, in circuitu ſeſe fruſtrà recaptant, & qui ad perſequentes gentes memoratas nullo modo vigilant, ſpolijs tantùm, & manubijs decenter diviſis, in ſuas ſe læti recipiunt patrias.

55 Tunc in Era DCCLXXII. anno imperij eius XIV. Arabum CXVI. Iſcam XII. Abdelmelic ex nobili familia ſuper Hiſpaniam Dux mittitur ad principalia iuſſa. Qui dum eam poſt tot, tantaque pericula reperit omnibus bonis opimam, & ita floridè poſt tantos dolores repletam, ut diceres auguſtale eſſe malogranatum: tantam in eam penè per quatuor annos irrogat petulantiam, ut paulatim labefactata à diverſis ambagibus maneat exiccata. Iudiceſque eius prærepti cupiditate, ita blandiendo in eam irrogant maculam: ut non ſolùm ex eo tempore declinando extet, ut mortua; verumetiam à cunctis optimis maneat uſquequaque privata, atque à recuperanda, ſpe omnimodè deſolata. Qui & ob hoc monitus prædictus Abdelmelic per principalia iuſſa: quare nihil ei in terra Francorum proſperum eveniret de pugnæ victoria, (*j*) ſtatim è Corduba exiliens cum omni manu publica, ſubvertere nititur Pyrenaica inhabitantium iuga, & expeditionem per loca dirigens anguſta, nihil proſperum geſsit. Convictus de Dei potentia, à quo Chriſtiani tandem perparvi, pinnacula re-

Abdemelic. Abdemelic regnat ann. 2. *Chron Æmil.* Et depoſitus fuit.

(*j*) *lege*: de pugnavictoriæ. *Aliquando Iſidorus utebatur figura hypallage, & alijs figuris.*

tinentes, præſtolabant miſericordiam, & depi-ta (*K*) amplius hinc inde cum manu valida appetens loca, multis, ſuis bellatoribus perditis ſeſe recipit in plana, repatriando per dubia.

(*K*) *legē*: devia; vel dubia, *ut in Codice Mazarinco.*

Aucupa. Aucupa regnat ann. 4. m. 5. *Chron. Æmil.*

56 Cui (*ſcilicèt, Abdemelic*) mox poſt modicum in Era DCCLXXV. anno Leonis imperij XVII. Arabum CXIX. Iſcan XV. ſucceſſor venit nomine Aucupa, qui, dum poteſtate præcelſa genealogiam, & legis ſuæ cuſtodiam cuncta tremeret Hiſpania, præceſſorem vinculo alligans, Iudices ab eo præpoſitos fortiter damnat. Certè dum ceremonias legis exagerat, deſcriptionem populi facere imperat: atque exactionem tributi arduè agitat. Perverſos Hiſpaniæ, vel diverſis vitijs implicatos, ratibus appoſitis, per maria transvolat. Fiſcum ex diverſis occaſionibus promptiſsimè ditat: abſtemius ex omni occultatione perſeverat: (*l*) Neminem niſi per iuſtitiam legis propriæ damnat. Expeditionem Francorum cum multitudine exercitus adtemptat. Deinde ad Cæſaraugustam Civitatem progrediens, ſeſe cum infinita claſſe auctè receptat. Sed ubi rebellionem Maurorum per epiſtolas, ab Africa miſſas, ſubitò lectitat, nec mora, quanta potuit celeritate, Cordubam repedat, tranſductivis promontorijs ſeſe receptat. Arabes ſine effectu ad propugnacula Maurorum mittens, navibus præſtolabiliter adventatis, maria traſnatat. Siquos ex eis contradictores, vel bifarios, vel malimachinatores, atque hæreticos (quos illi Aſures vocant) reperit, gladio iugulat. Sicque cuncta optimè diſponendo, & Tinacrios portus prævigilando, propria in Sede clemen-

(*l*) *forsàn*: nullo corruptus munere. Hanc periodum omiſit. *Rod. Tol.*

ter

ter ſe ſublimat: qui & poſt paululum, peracto quinquennio, Abdelmelic præfato regnum reſtaurans, infirmitate correptus, mox languor ad vitalium rediit, (*m*) è ſæculo migrat. Per idem tempus viri Doctores, & Sanctimoniæ ſtudio ſatis pollentes Urbanus, & Evantius læti ad Dominum pergentes, quieſcunt in pace.

57 Abdemelic conſenſu omnium in Era DCCCXXX. anno imperij Leonis XXII. Arabum CXXIV. Iſcam XX. eligitur in regno Arabum. Igitur Iſcan præventus furore iniquo, & cupiditatis relaxato ſine termino fræno, in bello omnes illicò ſuæ poteſtatis gentes proſiliunt inteſtino. Nam & cuncta illa vaſta ſolitudo, unde ipſa oritur Arabia, multam impietatem judicum non ferentes, cuncta conturbant in dolo, atque occidentalis plaga, cui plus præ ceteris deditі Mauri, & ea, quæ ad meridianam ſe ſubrigit Zonam, uno conſilio efferantes, cervices publicè excutiunt ab Arabico jugo. Sed ubi ad Iſcan auditum pervenit tyrannizantium multitudo, centum millia armatorum electa auxilia valida illicò miniſtrat Duci Africano. Atque Zultan ſuper Orientis, ſcilicèt, & Occidentis exercitu conſtituto, per turmas, & phalangas dinumerato, Africano ſe ſuſcipiunt ſolo. Sicque conſilio definiunt proprio, ut patrias Maurorum diſcurrendo, & gladio feriendo, Tingitanum uſque properent pelagus. Sed Maurorum hoc recognoſcens multitudo, in pugnam nudi, præpendiculis tantummodò ante pudenda præcincti, è montano proſiliunt illicò. Sed ubi ſuper fluvium Maſan acriter utrique confligunt in prælio, te-

(*m*) *Rod Tol. ait*: infirmitate eius vitalia penetrante.

Abdemelic.
Abdemelic iterum regnat ann. 1. m. 1. *Chron. Æmil.*

Anonymus Andaluſ. ait: Abdemelic parificè gubernaſſe annis Arabum 122. & 123. qui occurrunt cum Eris 777. & 778. Poſteà verò commota ſunt inter Arabes bella civilia per 16. aut 17 annos, quibus Regnum Legionenſe, & Principatus Navarreus incrementum acceperunt, ut advertit Pagi Critic. ann. 734.

trum colorem equis pulchrioribus demoſtrando, & albos dentes confricando, equi Ægypti ſtatim reſiliunt, fugiendo. Sed illi dum amplius impreſsionem faciunt deſperando, equites iterum Arabici nec mora ob cutis colorem, diſsiliendo, terga cum ſua & Aſcenſorum internicione appetunt, expaveſcendo. Atque dum per fretoſa, & devia, curſitant tranfretando abſque aliquo retinaculo, vel virium reparatione multitudo illa deperit vaſtam per eremum. Sicque omnis illa collectio Orientis, videlicet, & Occidentis contabuit aliquo abſque remedio. Duxque ipſius exercitus Zultan nomine, conterritis ſocijs, iugulatur, atque non ſponte in tres turmas cuncta caterva dividitur. Sicque pars una gladio, vel manu victorum tenetur, alia vagabunde per viam, qua venerat aufugiens, repatriare ambitur. Tertia pars, amentia verſa, neſcia quò propè properet. Belgi ſuper ſe Ducem habens, (*n*) virum genere plenum, & armis militaribus expertum, heu proh dolor! Hiſpanias adventatur.

Belgi.

(*n*) *Roder, Tolet. legit*: Exercitus rebellantium habebat ſuper ſe Ducem Belgi Abenben, tribus annis regnavit, homo magni generis, &c.

58 Eo tempore, ut ſupra diximus, in Era DCCLXXX. anno imperij Leonis XXII. Iſcam XX. Abdemelic Hiſpanis præerat. Cumque præfatam tertiam partem intelligit pervenire ad portum, naves retemptando, eis denegat tranſitum. Sed ubi Hiſpaniæ Mauri hoc itaque cognoverunt factum, in prælio congregati, cupiunt Abdemelic proſtrare ſibi, & regnum eius aſſumptum, & tranſmarinis ſodalibus præbere tranſiti navigerium: atque in tres turmas diviſi, unam ad Toletum prævalidam civitatem, murum deſtinant feriendum: aliam Abde-

melic Corduba in Sede dirigunt, iugulandum. Tertiam ad ſeptimanum portum porrigunt, ob præventus ſuprafatorum, qui de prælio Maurorum evaſerant, (*o*) vigilandum. Sed Abdemelic utriſque lacertorum brachia mittens, unum per filium Hamely obſidionem Toleto per viginti ſeptem dies protendenti gladio, duodecimo ab urbe millario fortiter diſſecant. Aliud per Almuzaor Arabem, licet cum ſua, vel exercitus internicione, refrænando reverberat, & in aliam partem declinat. Tertium, quod Meſſualam civitatem ad comprehendendos eos, qui tutelam navigarij gerebant, adventaverat, per Belgi, cui dudum tranſitum denegaverat, navibus præparatis, obtruncat. (*)

(*o*) *fortè*: iugulandum, *ideſt*, ut iugularentur; *Rod. Tol. ait*, in eos acritèr deſævirent.

(*) *lege*: obtruncatur.

59 Tunc Abdemelic, exterritis ceteris, ſuo in loco ſeſe receptat, admonens per epiſtolare alloquium Belgi, ut priſtina in inſula ſeſe recipiat; ſed Belgi cùm tantas famis iniurias, quas ei tandem intulerat, anxius, & maledoloſus rememorat prælia per Abderramam. Ei obiecta diu obſiſtentem, Cordubam penetrat, atque Abdemelic reperiens, à filijs ſuis, vel à manu publica deſolatum, diu pœna extortum, vel arundineis ſudibus excoriatum, atque mortis quatiamine per corpus graviter expoletum, poſtremò gladio trucidat.

60 Tanta verò inter Orientalia cum Duce Belgi, & Occidentalia cum filio Humeya collecta, exercita, completa (Era ſuprafata, anno Imperij Leonis ſupradicto, Arabum iam perſcripto, Iſcan Amiralmuminin iam notato) fuerunt prælia ab utriſque patrata, quantum hu-

humana narrare vix prævalet lingua. Sed quia nequaquam ea ignorat omnis Hiſpania: ideò illa minimè recenſeri tam ſtragica bella iſta decrevit Hiſtoria: quia iam in alia Epitoma qualiter cuncta extiterunt geſta patenter, & paginaliter manent noſtro ſtylo conſcripta.

61 Huius in tempore inEra DCCLXXXI. anno imperij Leonis XXIII. Arabum CXXV. Alulit pulcher Amiralmuminin debito in loco à cunctis ſublimatus in Solio. Cui nec mora ab Iziz regno dempto permanet dodrans cum anno, cum inteſtino furore omnis conturbatur Hiſpania.

62 In Era DCCLXXXII. anno imperij Leonis expleto XXIV. Alulit I. Abulcatar miſſus ad principalia iuſſa omnia ſuprafata ſedat ſcandala. Tunc Abulcatar nomine Alulit ſollicitè ſibi commiſſam curat gerere patriam: atque tranſmarinis partibus, nec mora ſuperbos Hiſpaniæ domando, ſub nomine prælij mittit exercitus, (*p*) & cunctus Oriens ſeductus manebat, inaudita prælia audientes, Alulit, & occiſum. (*q*) Et ſtatim

63 In Era DCCLXXXII. anno XXIV. imperij Leonis completo, Arabum CXX. incipiente cum VI. atque Izit Alulit penè annum in regno irrogatum, & tumultuosè in eo erectum cogitare omnes incipiunt, ut eum (*r*) regno eijciant, atque per Zumahel Virum gentis ſuæ auctoritate præcinctum, ei tyrannizantem, ſuadere (*ſ*) à Civitate Corduba, tunc Sede regia, communiter machinant. Denique ubi hoc diverſas occaſiones machinando, illicò impetrant ad conſilium definitum ſimulanter, Zi-

Uvalid.

Uvalid, ſeu Alulid ſublimatus die, qua obijt patruus eius Iſcan, regnavit anno 1. m. 1. d. 22. Fuit occiſus Era 782. Arab. 126.

Abulcatar.

Abulcatar Ibendimat regnat ann. 2. *Chron. Æmil.*

Rod. Tol. poſt elevationem Uvalid ait: Nec mora Doram rebellia ſuadente, omnis Hiſpania conturbatur.

(*p*) *Roder. ait*: exercitus in Africam.

(*q*) *Periodus iſta intelligitur ex eo, quod Elmacinus ait poſt Syriæ rebellionem*: Interfecto Uvalide, regiones ſunt conturbatæ. multiplicati Chavariſij, & debilitatem regnumOmeiæ ita ut eos ſuperaverint inimici.

Izid.

Izid, ſeu Iezid Abuchalid, non verò Alulid inauguratur ante occiſionemUvalid: regnavit menſ. 5. d. 10. Obijt ex poſte Era 783. Arabum 126.

(*r*) eum, *ideſt*, Abulcatar.

(*ſ*) *fortè*: ſecedere.

Zimahel fugam meditans, eum Abulcatar cum claſſe Palatij, nulla intercurrente hora, præceps, inſequitat. Et quia plerique, qui cum eo rebelles, incurſitant unà cum hoſte tenti conſilio, ad deſtinatas inſidias cum memorato Rege alacris properat. Mox invicem iuncti prælium agitant, gladio vindice, nonnulli Comites Regis à prælio disiungentes ſtatim eum, ut ſolum, exuperant. Sicque occiſis proprijs, & unà cum tribus coniunctis fugientem proſequuntur, atque Toabam, (*t*) qui valida adiutoria Zimaheli præbuerat, in regni Solio ſublimant. Tunc ille ad recuperandum certamen, occulendum ſe inter ſuos ſuppeditat: atque poſtmodùm infeliciter diverſa prælia cum ſua, ſuorumque internicione exagitans, dira morte ſe, cum multitudine ei conſentiente, perditat. Quiſquis verò huius rei geſta cupit ſcire ad ſingula, ad Epitoma temporale, quod dudum collegimus, cuncta reperiet enodata, ubi & prælia Maurorum adverſus Zultam dimicantium, cuncta reperiet ſcripta, & Hiſpaniæ bella, eo tempore imminentia releget annotata.

64 Era DCCLXXXII. completa, atque incipiente iam tertia, Romanorum LXVIII. Conſtantinus, Leonis filius, poſt patrem coronatur, annis tot peractis à principio Mundi uſque in anno Conſtantini X. peragente, ann. VM.DCCCCLIV.

65 Hic paterno coronatus imperio, mox parens diem claudit extremum, ab Ardabaſto, ſibi cognatione dedito, præripere (*u*) ſuum

Toban:

(*t*) Hunc diſtinxit *Roder. Tol.* à Toaba, quia Toba electus à Sarracenis Hiſpaniæ, & obijt morte violenta. Toaba verò fuit electus ab Ibrahim Califa, & propria morte obijt. *Ut conſtat ex Iſidoro.*

Conſtantinus.

Conſtantinus Copronymus à Leone patre fit imperij conſors ultimo die Martij Era 758. imperavit poſt patris obitum ann. 34. m. 3 minùs d. 3. Obijt 14. Sept. Era 813.

(*u*) *lege*: præripi.

Artabaſdus.
Artabaſdus fit Imperator Era 779. fuit comprehenſus, ac ex cœcatus menſe Nov. Era 781.

cognoſcit imperium. Sed ubi Ardabaſtus ta citè paulatim cauſa prælij in alias gentes, ut belliger Conſtantini omnes Palatij congrega bat bellatores: mox ut eum perſpicit deſola tum, & ab omni Senatu fore pervacuum, cum ſocijs, quos ſecum adunaverat, properans, Conſtantinum ex palatio exterritat, iugulan dum. At ubi Conſtantinus Ardabaſtum veni re intelligit cum turbido armatorum cuneo, à Sede cum ſuis exiliens, confinitimarum auxili expetit gentium. Denique ubi ſe à multitudi ne proſpicit conſtipatum, properans, ut ſeden priſtinam appetat, Ardabaſtum, ut Palatium r linquat, reddit præmonitum; ſed mox Ardaba tus, ne properantibus portas aperiant civitati populum reddit inſtructum. Denique ubi Con tantinus oppidum reperit præmunitum, obſi dionem prætendens in circuitu gentium, fir miſsimum præparabat bellum: nempè ubi pe nè per triennium fame civitatis populum red didit fatigatum. Pace cum civibus per inter nuntios acta, Ardabaſtum vinculis alligatum Conſtantino ferri præſentant pondere ſatis de preſſum. Tum tanti cauſa facinoris nec dum interrogatum, oculis excœcatum, exilio mittit diu excruciatum.

Ibrahim.
Ibrahim, ſeu Abrahim coronatus die, qua obijt frater eius Izit, regnavit menſ. 2 d. 9. fuit depoſitus Era 783. Arabum 127. & poſteà occiſus Era 787. Arabum 132.

66 Huius tempore Izit Alulit propria morte functum ſuæ omnes patriæ ocyùs re cognoſcunt, atque Abrahim fratrem, in Era incipiente DCCLXXXIII. anno Conſtantini primo, Arabum percurrente CXXVII. relic tum eſſe Vicarium. Sed Moroan unus ex Ara bibus Palatium audiens periturum velle, in di verſa diſtractum vacantaneum, per tyrannidem ferociter appetens bellum.

In

67 In Era DCCLXXXIV. anno imperij Conſtantini II. Arabum CXXVIII. belligerans ſuprafatus Moroan cum ſocijs, Abrahim repetiens cum modicis, eum, ſtatim Palatium appetens, gladio percutit: ſicque inteſtino ob hanc rem furore præventus, quinquenio tumultuosè vivens, & diverſa prælia exercens, Azali patruum de Abdella, quem ſibi quàm plurima Iſmaelitarum multitudo elegerat Principem, à Damaſco uſque in campos Babylonicos perſecutus, Nilo tranſacto, reiacet decollatus.

68 Huius tempore in Era ſuprafata DCCLXXXIV. anno imperij Conſtantini II. Arabum CXXVIII. Moroan II. Thoaba in Hiſpanijs (regno Abulcatar cum adiutore Zimahel ablato) à cunctis, ut vir belliger, & genere plenus præficitur, regnans unum per annum: ſicque eo propria morte perfuncto.

69 Iuzif ab omni Senatu Palatij in Era DCCLXXXV. anno imperij Conſtantini III. Arabum CXXIX. completo vel incipiente XXX. Moroan III. mirificè ut Senior, & Longævus patriæ acclamatur in regno. Cui non poſt multos dies diverſa rebellia molientes, ſuas, ſine effectu manentes uſque ad inferos animas fuerunt tradentes. Iſte deſcriptionem ad ſuggeſtionem reſidui populi facere imperat: atque ut eos, quos ex Chriſtianis vectigalibus per tantas eorum ſtrages gladius iugulaverat, à publico Codice Scrinarij demerent, licèt petulando, ſollicitè imperat.

70 Huius regno in anno VI. in Era DCCLXXXIV. nonas (*p*) Aprilis, die Dominica hora

Moroan.
Meroan ultimus Caliſa ex Omeyæ familia regnat ann. 5. d. 23. victus per Abdallam, fugit in montes Era 787. Arabum 132.

Toaba.
Tauba regnat ann. 1. m. 2. *Chron. Æmil.*

Iuceph regnat ann. 10. *Chron. Æmil.* Iuceph fuit electus Era 785. Arabum incipiente 130. Era 794. exorto inter Sarracenos Hiſpaniæ bello civili, Abderramen, qui erat ex familia Omeyæ, in provincia Andaluſiæ acclamatus fuit in Regem. Iuceph depoſitus Toletum eſt profectus. Eoque poſt triennium occiſo, Abderramen pacificam regni poſſeſſionem inijt *Anonymus Andaluſ. & Rod Tol.*

(*p*) *legendum*, III. Nonas.

(q) viſ.
Periodus, quæ eſt inter * * *è Codice Mazarineo tranſtulit Pagi ann. 746. num. 9.*

(r) *fortè:* ad habitatores Hiſpalim.

Abdalla.
Abdalla, primus Califa ex Habbaſidarum familia, fuit inauguratus Cuphæ, regnavit ann. 4. m 8 d. 26. Obijt 9 Iunij Era 792, Arabum 136.

ra I. II. ferè & III. cunctis Cordubæ civibus proſpicientibus, tres Soles miro modo luſtrantes, & quaſi pallentes cum falce ignea, vel Smaragdinea præcedente, fuerunt viſentes, (q) eoque ortu fame intolerabili omnes patriæ Hiſpaniæ nutu Dei habitatores ſuos Angeli ordinati fuerunt, vaſtantes. * Per idem tempus Petrus Toletana Sedis Diaconus pulcher apud Hiſpaniam habebatur Melodicus, atque omnibus Scripturis ſapientiſsimus (r) habitatores in Hiſpalim propter Paſchas erroneas, quæ ab eis ſunt celebratæ, libellum Patrum, atque à diverſis Auctoribus pulchrè compoſitum, conſcripſit. *

71 Huius tempore in Era DCCLXXXVIII. anni imperij eius VI. Arabum CXXXII. Abdella Alaſcemi, I. Moroan (ut diximus) à manu publica inſecutus, tumultu gentium exercitus cum theſauris publicis à Palatio fugiens, & Libyam ob reparationem pugnæ penetrare deſiderans, Abdella nil iam pavens, inſtinctu Seniorum Sedem appetit regiam. Qui ſtatim poſt eum Zali patruum dirigens cum præliatorum infinito exercitu Perſarum, hactenùs Solem excolentium pullata dæmonia, Moroan à civitate in civitatem diffugiendo, & nullum receptaculum ob mala, quæ fecerat, & mortes diverſas, quas in Sarracenis ingeſſerat, reperiendo, Nilum Ægypti fluvium tranſmeando, eum vehementer inſequitant. Sed ubi in locum, qui lingua eorum vocatur Azimum, nunc ſe invicem applicant: tam validè utrique ſe iaculant, ut binos per dies immiſericorditer cum multorum ex utraque parte occiſione ſe pro-

proſternentes, vix in tertio exuperato, & interfecto Moroan, vaginis gladios remitterent, ſemetipſos ſedantes, atque cunctos priſtinos terminos dignè pacificantes. Reliqua verò geſta eorum, qualiter pugnando, utræque partes cōflictæ ſunt, vel qualiter Hiſpaniæ bella ſub Principibus Belgi, Toaba, & Humeia concreta ſunt, vel per Abulcatar exempta (*ſ*) ſunt, atque ſub principio Iuzif, quo ordine æmuli eius deleti ſunt: nonne hæc ſcripta ſunt in libro verborum dierum ſæculi, quem Chronicis præteritis ad ſingula addere procuravimus? (*ſ*) *fortè* exacta;

72 Fiunt igitur ab exordio mundi uſque in Eram cœptam ſeptingenteſimam nonageſimam ſecundam, anno imperij Conſtantini X. Abdella Alaſcemi Amiralmuminin IV. Hiſpaniæ Iucef Patritiæ VII. Arabum CXXXVI. *anni* VM.DCCCCLIV. Quos quatuor ſi ſecundum quoſdam Hiſtoriographos demere volueris, qui acriviosè expleto LVI. Octaviani regno, annos ſæculi VM.CCX. ſupputando, affirmant: & anno præfati Octaviani XLII. Chriſtum natum ſecundùm Hiſtoriam Eccleſiaſticam Domni Euſebij Cæſarienſis Epiſcopi in lib. 1. Era VI. vel nunc ſecundùm Chronicam Domni Iſidori aſſeverant: quod & utique ita omnes Scripturæ denunciant, detractos ab annis Octaviani LVI. XIV. remanent XLII. in tempore Nativitatis Chriſti: & quia completo V. anno Iulij Cæſaris, fiunt anni ſæculi VM.CLIV. additis XLII. Octaviani, fiunt ab Adam uſque Nativitatem Chriſti VM.CLXXXXVI. ſubtractis IV. quos ſuperiùs diximus ab anno ſæculi VM.CC. quibus V. millibus CLXXXX. & VI.

ſu-

ſuperiùs memoratis, ſi addantur anni Incarnationis Domini DCCLIV. qui in Era DCCLXXXXVIIII. veridicè computantur, reperiuntur V M. DCCCCLV. obitis IV. diminutiſque effectis. Sed quia ad tantam liquiditatem anni ſæculi, etiam nec à Maioribus computantur, ut uno ſtylo æqualiter digerantur, vel una prænotatione ab omnibus Hiſtoriographis æquiparentur, quamlibèt in hac annorum devolutione non ſatis ab invicem diſcrepentur: ideò & nos ſecundùm pleroſque, qui Chriſtum in V M.CC. annos natum deliberant, hos quatuor annos interpolamus: ne à tantorum ſemitis, ubi tales, tantique nutaverunt viri, longiùs evagemus: quia in tanta congerie temporum, quatuor anni ſi addantur, vel detrahantur nequaquam prædamnare, videntur: cum etiam à diverſis Chronicorum libris longiùs anni, & tanti gradentur (*x*) in ſumma, quam diximus, & retrogradentur, (*y*) quia à toto partem, & à parte totum, aut in principio, aut in fine cuiuslibet imperij annum cœpitum, vel conſummatum pro uno illum annumeres, non facilè præiudicaveris: quia, ut diximus, plerique anno XLII. Octaviani Chriſtum natum confirmant: nonnulli verò XLI. genitum eſſe demonſtrant. Sic enim Sanctiſsimus Iulianus Toletanus Epiſcopus in libro, quem contra Iudæos de ſex ætatibus ſæculi ſcripſit, dicens: Octavianus Cæſar regnat annos LVI. Huius XLI. anno ſecundùm quod Tertulianus, Hieronymuſque teſtantur: Chriſtus Dei filius de Maria Virgine naſcitur. Nunquid hic in aliquo præiudicatur: quare ſecundùm aliquos

(*x*) augeantur.
(*y*) minuantur.

XLII.

XLII. ſecundùm quoſdam XLI. annus reperiatur? Abſit. Sed ideò à Maioribus inter utraſque editiones, quæ nunc renotari (z) longæ ſunt, Nativitas Salvatoris noſtri in VM. CC. annis annumeratur: ut & plenitudo temporis per generationes, & regna deducta, pleniùs demonſtretur, & perfectum decoreitatis pleniſsimum numerum ab omnibus recolendus dies ille, ſimul cum perfecta annorum VM.CC. ſeries apertiùs, & parvi pendentibns inſinuetur. Sic enim condecet, ut Sancta Nativitas eius apertiùs declaretur: ne in diverſa plus, minuſve congerie annorum numerus diſtrahatur. Denique Sanctiſsimus, & valdè in hoc operæpretio Doctiſsimus Iulianus ſic in libello *inquit*, quæ ſuprafati ſumus. Etenim ſi quæramus annos à principio Mundi uſque ad Nativitatem Chriſti ſecundùm codices, etiam, & ſubſequendo quaſdam hiſtorias gentium, reperiuntur ab Adam uſque ad Chriſtum anni VM. CC. & quidquid aliud ſuprà eſt ſecundùm quoſdam Hiſtoricos, qui annorum mundi ſeriem conſcripſerunt.

(z) renotandi.

FINIS.

IN-

INDICE
DE LAS PERSONAS, Y COSAS mas principales.

A

Abad ſignifica lo miſmo que Padre, pag. 177. n.27. En los Abades Presbyteros ſe ſuprimia el titulo de Abad, 201. n. 55. Aunque renunciaſſen la Abadia, ſe les daba el titulo de Abad p.197.n.49.

Abdalla, primer Califa de la familia de los Abbaſidas, p.488. n.71.

Abdallazid, Gobernador de Eſpaña en Sevilla, p.467. n.39. p. 469. n.43. Casò con la Reina, muger del Rey D. Rodrigo, p.470. n.43.

Abdamelic Califa conquiſtò à Africa haſta los confines de Eſpaña, p. 458. n.23.

Abdemelec, Gobernador de Eſpaña, p.479. n. 55. p.481. n.57.

Abderraman, Gobernador de Eſpaña, p.473.n.48.

Abderraman, Gobernador de Eſpaña, p. 476. n.55. y 56. Paſsò à conquiſtar las Gallias; deſtrozos que hizo, p.478. n.54.

Abſimaro, Emperador Romano, p.463. n.32.

Abubacar Califa, inmediato à Mahoma, p. 449. n. 7.

Abulcatar, Gobernador de Eſpaña, p. 484. n.62.

Aguſtino, Obiſpo de Iria, p.432.n.4.

Ajub, Gobernador de Eſpaña, p.470. n. 43.

Alahor, Gobernador de Eſpaña, p.470. n.43.44.46.

Aleitan, ò Eleitan, Gober-

nador de Eſpaña, p.475. n.55.

Alhoozan, Gobernador de Eſpaña, p.468. n.41.

Alonſo I. Rey, pag. 379. n.15.

Alonſo II. Rey, p.383. n.21. dota la Igleſia de Santiago, p.432. n.4.

Alonſo III. Rey, p.390. n.1. reedificò la Igleſia de Sãtiago, p.391.

Alonſo IV. pag. 407. n.22. p.436. n.9.

Alonſo V. p.421. n.5.

Alonſo VI. p.424. n.10. Suceſſo milagroſo antes de ſu muerte, p.426. n.13.

Ambiza, ò Umbiza, Gobernador de Eſpaña, paſsò à las Gallias, y conquiſtò algunas Ciudades, p.473. n.52.

Anabado, Obiſpo Martyr, p.477. n.56.

Anaſtaſio, Emperador, pag. 470. n.45.

Andrès, Obiſpo de Iria, pag. 429. n.1.

Año de el Nacimiento de Chriſto eſtà en opiniones, p.130. n.9. p.138. n. 19. p.490. n.72.

Antonio (P. Fr.) de la Purificacion ſe retratò de los diſcurſos ſobre la entrada de la Regla de San Benito en Eſpaña, p.329. n.115.

Apolonio, ſu tradicion explicada acerca de la diſperſion de los Apoſtoles, p.144. n. 6.

Archivo de Caſsino es authentico, p.182. n.31.

Argumento negativo tiene mas, ò menos fuerza, ſegun fuere la Hiſtoria, p. 88. n. 72. puramente negativo, y miſto de poſitivo, p.89. n.74. No es eficaz, p.160. n.11. p. 181. n.32. y ſig.

Ariemiro Rey Suevo en Braga, p.429. n.1.

Artabado Emperador intruſo, p.486. n. 65.

Athanaildo Eſpañol, ſeñor poderoſo, p.468. n.41.

Athaulfo I. Obiſpo de Santiago, p.433. n.5.

Athaulfo II. Obiſpo de Santiago. Caſo milagroſo en prueba de ſu innocencia, p.433. n.5.

Aucupa, Gobernador de Eſpaña, p.480. n.56.

Aurelio Rey, p.381. n.17.

Authuman, Gobernador de Eſpaña, p.475. n.55.

Axio-

Axioma *Erubeſcimus* ſe explica, p.245. n.33.

B

BElgi Partidario Sarraceno, pag. 468. n.41. pag. 482. n.57.

Bernardo del Carpio ſe defiende, p.336. y ſig.

Braulio (San) florece, pag. 451. n.12. y 13.

Breviarios, ſu authoridad, p.112. n.88. pag.119. n. 105. y ſig.

Bulas Pontificias, principales inſtrumentos en virtud de pruebas, p. 42. n. 21. y ſig.

C

CAdaveres no ſe enterraban en la Igleſia, p. 172. n. 22.

Cardeña (Monaſterio) fundacion de la Reyna Doña Sancha para Monges Benitos, p.217.n.6.y ſig.

Capricho en eſcribir, p. 2. n. 2.

Carlos Calvo aconſejò, que ſe celebraſſe el Concilio de Oviedo, p.397. n. 11. Eſtuvo en Eſpaña, p.433. n. 5.

Carlos Martel venciò à Abderraman, p.478.n.54.

Clerigos eſtaban adictos à ſus Igleſias, p. 162. n.12.

Chindaſuindo Rey, p. 453. n. 16.

Chintila Rey, p.452. n. 13.

Chronicas antiguas merecen fee, p.76. n.62. y ſig.

Chronicon Albeldenſe, copia del Emilianenſe, pag. 442. n.17.

Chronicon Ovetenſe ſupueſto, p.441. n.15.

Chronologia neceſſaria al Hiſtoriador, p. 31. n. 8. No ſe ha de proceder en ella con nimiedad, p.129. n. 8.

Chronologia de algunas acciones de Chriſto, pag. 138. n. 19. De los doce años deſpues de ſu Paſſion, p.146. n.8.

Compoſtela, nombres que ſe le aplicaban, pag.433. n. 4.

Concilio de Coyanza mirò à reformar, p.305. n.89.

Condes de Caſtilla ſe defienden, p.354.n.1.y ſig.

Confeſſor, titulo que ſe daba à los Martyres, y à los Monges, p.203. n. 55. y 56.

Conjeturas en razon de

prueba, què eſtimacion merecen, p. 121. n. 107. Las que nacen de paſſion alli, n. 108.
Conſtante Emperador, pag. 455. n. 17.
Conſtantino III. Emperador, p. 452. n. 15.
Conſtantino IV. pag. 457. n. 20.
Conſtantino V. p. 485. n. 64.
Cordoba, Corte de los Sarracenos, p. 466. n. 37.
Critica, no ſe acomoda à genios ſatisfechos, p. 38. n. 17. ni à todos genios, p. 27. n. 2. Su abuſo es perjudicial, pag. 334. n. 119. Produce malos efectos, p. 67. n. 51.
Critica de Baronio, y Belarmino diſcreta, p. 113. n. 99.
Criticos antiguos quienes eran, p. 26. n. 2. Prendas que neceſsitan, p. 27. n. 2. p. 56. n. 38. Sin ellas califican lo que no entienden, p. 59. n. 41. y dudan por querer dudar, pag. 214. n. 2.

D

DAmaſco cogida por los Moros, pag. 449. num. 6.
Diego (M. Fr.) Martinez ſe defiende, p. 367. n. 8.
Domingo, Obiſpo de Iria, p. 430. n. 2.

E

EGica, Rey, p. 374. n. 7. p. 461. n. 28.
Eleitan, ò Aleitan, Gobernador de Eſpaña, p. 475. n. 55.
Emilia, Obiſpo de Iria, pag 432. n. 4.
Eraclio, Emperador, p. 446. n. 1. y ſig. mira Heraclio.
Error no ſe juzga, ſi no ſe prueba, p. 235. n. 23.
Ervigio Rey, ſu deſcendencia, p. 373. n. 5. Su Reino, num. 6. y pag. 460. n. 25.
Eſpaña cogida por los Sarracenos, p. 465. n. 36. y ſig.
Evancio, Arcediano de Toledo, p. 473. n. 49. p. 481. n. 56.

F

FAfila, ò Favila, Rey, p. 379. n. 14.
Fama publica prueba, p. 82. n. 68. y ſig.
Fee humana ſu aprecio, p. 57. n. 38. La que ſe debe à los Hiſtoriadores, p. 76. n.

n.61. y p.126. n. 111.
Felix, Arzobiſpo de Toledo, p.463. n.31.
Felix, Obiſpo de Iria, p. 431. n.3.
Fernando I. Rey, p.422. n.7.
Ferreras (D. Juan) ſe impugna por caſi todo el libro.
Frodoario, Obiſpo de Guadix, p.473. n.49.
Fructuoſo (San) ſu Regla conforme à la de S. Benito, p. 229. n.19. p.270. n.54.
Fruela I. Rey, p.380. n.16.
Fruela II. Rey, p.406. n.21. p.435. n.8.

G

GArcia Rey, p. 403. n. 17. p.434. n.6.
Garcia, Rey de Galicia, p. 424. n. 8. muriò en priſiones, p.425. n.10.
Geografia neceſſaria al Hiſtoriador, p.28. n.5. y ſig.
Godos, ſu tyrania al principio, p.429. n.1.
Gregorio (San) extendiò la Regla de S. Benito, pag. 281. n.66. y ſig.
Guadalupe (Monaſterio) ſu principio, p.167. n.17.
Gunderico, Arzobiſpo de Toledo, p.463. num. 32.
Gundeſindo, Obiſpo de Santiago, p.435.
Gutumaro, Obiſpo de Iria, p.431. n. 3.

H

HEladio (San) Arzobiſpo de Toledo, p. 450. n.9.
Heraclio, Emperador, venciò à Focas, y à Choſroas, p.447. n.3. y 4.
Hermegildo, Obiſpo de Santiago, p.436. n.8.
Hilario (San) Obiſpo, ſu Igleſia quemada por los Sarracenos, p. 478. à la margen.
Hiſtoria explica el genio de ſu Autor, p.4. n.4. pertenece à la Memoria, p.18. n. 19. p. 39. n. 13. Solamente la eſcribian perſonas de autoridad, p.18. n. 20. No ſe debe deſechar, porque en ella ſe hallen algunos engaños, p.58. n. 40. Es la Filoſofia de los Politicos, p.67. n. 51. Las eſpecies, que hai de Hiſtoria, pag. 87. n.72.
Hiſtoriador que ha de eſcribir, ha de deſembarazar-

zarſe de otra qualquiera ocupacion, p. 15. n. 17. Debe mirar lo que eſcribe, ſi no quiere grangear enemigos, p. 25. n. 26. Prendas, que neceſsita, p. 28. n. 4. p. 55. n. 37. Eſtàn ſujetos à padecer engaños, p. 49. n. 29. No han de ponderar ſus eſcritos, p. 4. n. 4. No ſe ha de gobernar por la fantaſia, p. 19. n. 20. Debe eſcribir los ſuceſſos, aûque los imagine fabuloſos, ſi no tiene prueba poſitiva en contrario. De què debe eſtàr informado, y què debe obſervar, pag. 122. n. 109. No ha de ſer ſingular en opinar, pag. 129. n. 8. Aforiſmos, que debe obſervar, pag. 122. n. 109. Debe eſtàr informado de los eſtilos antiguos, n. 39. n. 18. y ſig. Ha de uſar del eſtilo elegante, p. 20. n. 22. Hiſtoriadores deben ſer criados, p. 325. n. 111. y ſig. p. 347. n. 11. No ſe deben deſpreciar, aunque hayan padecido algun engaño, p. 57. n. 39.

Hodiſa, Gobernador de Eſpaña, pag. 475. num. 54.

Honorato, Obiſpo de Iria, p. 431. n. 4.

I

Ibrahim Califa, p. 486. n. 66.

Ildefonſo (San) ſu elogio, p. 459. n. 24.

Ildulfo Obiſpo de Iria, pag. 431. n. 3.

Indulfo Obiſpo de Iria, pag. 432. n. 4.

Inſtrumentos antiguos merecen fee, p. 42. n. 22. y ſig. El conocimiento que piden, p. 324. n. 110. Solamente los Antiquarios los pueden diſtinguir, p. 325. n. 100.

Inveriſimil què es, p. 62. n. 44. Quando no tiene lugar en la Hiſtoria, p. 67. n. 52. y ſig.

Iſcan Califa, p. 474. n. 53.

Iſidoro (San) ſu Regla es amoneſtacion de la de San Benito, p. 228. n. 18. p. 267. n. 53. y ſig. Convirtiò à un Obiſpo de la heregia de los Azephalos, p. 443. n. 1.

Iſidoro Pacenſe juicio de ſu latin, p. 443. n. 1.

Izit,

Izit, ò Iezid I. Califa, pag. 458. n. 21.
Izid II. Califa, p.471.n.47. p.473.n.51. p.474.n.53.
Izid. Califa, p.484. n.63.

J

JOſepho (Flavio) cenſura de la verdad, que promete decir, p. 5. n. 5.
Juan VIII. Papa ſu facultad, para conſagrar la Igleſia de Santiago, y para celebrar el Concilio de Oviedo, p.393.n.6.
Juan X. eſcribiò al Obiſpo Siſnando, p.435. n.7.
Juan (San) Bautiſta, año primero de ſu predicacion, p.123.n.1. y ſig.
Juan (San) de Hortega fundò el Monaſterio de ſu nombre, p.166. n.16.
Juceph Gobernador de Eſpaña, p.487. n.69.
Jueces de Caſtilla ſe defienden, p.361.
Juicio muy neceſſario en el Hiſtoriador, p.38.n.69.
Julian (San) Arzobiſpo de Toledo, ſu elogio, p.460. n. 25.
Juſtiniano II. Emperador, p.460. n.26. p.463.n.33.

L

LEandro (San) fue Monge Benito, pag. 336. n.120. Convierte à los Arianos, y Priſcilianiſtas, p.430. n. 2.
Lecciones del Oficio Ecleſiaſtico no eſtaban antiguamente divididas, pag. 111. n.97.
Leon Iſauro Emperador, p. 473. n. 50.
Leoncio Emperador, pag. 461. n.29.
Leoſindo Obiſpo de Iria, p. 431. n.3.
Leovigildo ſe hizo dueño de Galicia, p.430.n.2.
Libertad maligna en hiſtoriar, p.37. n.15.

M

MAgos, que adoràron à Chriſto, fueron Reyes, p.161.n.11.
Mahomat quando comenzò à reynar, p.448. n. 6.
Mahomat Abenadalla, Gobernador de Eſpaña, p. 476. n.55.
Martin (San) Dumienſe, llamado Griego, convierte al Rey Miro, pag. 429. n.1.

Ma-

Mavillon (P. Juan de) ſe defiende, p.131. n. 116. y ſig. p. 331. Fuè muy adicto à la verdad, pag. 332. n. 17.
Mauregato Rey, pag. 382. n.19.
Millan (San) deſpues de ſer Cura viviò vida Cenobitica, p. 153. n. 2. p. 169. n.19. y ſig. p.199. n. 51. p.205. n.58.p.180.n.30. En la vida fuè ſemejante à San Martin, y à San Antonio Abad, p.157.n.7.
Miro Rey Suevo edificò el Obiſpado Iriéſe, p.429.n. 1. Su muerte, p.430. n.2.
Moavia I. Califa, p. 456. n. 19. Conquiſtò el Africa, p.457. n. 19.
Moavia II. p.458.n.21.
Mondoñedo erigido en Obiſpado, p.435.n.8.
Monaſterio, y Cenobio, ſu diferencia, p. 186. n. 35. Se intitulaba Colegio, p. 170. n. 19.
Monaſterio de Caſtres, Orden de S.Benito en tiempo de los Godos, p. 295. n.79. y ſig.
Monaſterio de Santa Clara en Aſsis, fuè del Orden de San Benito, pag. 315. n. 100.
Monaſterio de Ripol, y otros de Cataluña, pag. 271. n.66. y ſig.
Monge en general ſe entiende por el Cenobita, p. 181. n. 35. Los antiguos, aunque obſervaſſen diſtinta Regla, ſe juzgaban de una miſma profeſsion, p. 257. n. 43. p. 313. n. 99. No ſe le puede mandar que obſerve otra Regla, que la que profeſsò, p. 316. n. 101. y ſig. De habito negro ſe entiende por Monge Benito, p. 263. Vivian con Monjas, p. 154. num. 4. El ajuſtado à ſu profeſſion es Martyr, pag.204. n.56.
Moroan, y Abdalla pelean ſobre el Califato, p. 458. n.22. p.460. n. 25.
Moroan Califa, p.486.n.66. y 67.
Munniz Rey de Zaragoza, casò con hija de Eudo, Duque de Francia, pag. 476. n. 56. Fuè deſpeñado, p.477. n.56.
Muza Virrey de Africa, primer Gobernador de Eſpaña, p.464. n. 34. y ſig. Paſſa à vèr à Ulid y es mal-

maltratado, muere, pag. 467. n. 39.

Muza Rey de Albelda, pag. 388. n. 26.

Mythiſtoria, què ſea, p. 58. n. 40.

O

OCtacilio fuè el primer Hiſtoriador de baxa esfera, p. 18. n. 20.

Odera, Gobernador de Eſpaña, p. 474. n. 32.

Odiſa, Gobernador de Eſpaña, p. 475. n. 54.

Odon (San) ſu elogio à San Benito, p. 281. n. 66. p. 284. n. 69.

Oficio Ecleſiaſtico Romano, introducido en Eſpaña, p. 425. n. 10.

Omar I. Califa, p. 450. n. 8.

Omar II. Califa, p. 470. n. 45.

Opiniones, que no ſe pueden impugnar con nuevos inſtrumentos ſe deben dexar correr, p. 103. n. 90. y ſig.

Ordoño I. Rey, pag. 387. n. 25.

Ordoño II. Rey, p. 403. n. 18. Llamò à los Condes de Burgos, p. 405. n. 20. p. 434. n. 7. Erigiò Obiſpados, p. 435. n. 8.

Ordoño III. Rey, pag. 411. n. 26.

Othoman Califa conquiſtò la Lybia, p. 452. n. 15.

P

PEdro Diacono, Cantor de Toledo, p. 488. n. 70.

Pedro (San) Moſonzo, Obiſpo de Santiago, p. 440. n. 13.

Pelagio Rey, p. 375. n. 10. p. 432. n. 4.

Pelagio (San) Martyr en Cordoba, p. 405. n. 19. Es trasladado, p. 414. n. 28. y 29. p. 420. n. 3.

Pelagio, Obiſpo de Santiago, p. 438. n. 10.

Pertinacia, què ſea, p. 328. n. 113. y ſig. pag. 336. n. 120.

Philipico Emperador, pag. 470. n. 44.

Piedad neceſſaria en el Hiſtoriador, p. 36. n. 14.

Preſumpcion precipita à la obſtinacion, p. 3. n. 2.

Privilegios principales inſtrumentos para la Hiſtoria, p. 42. n. 21.

Promeſſas falſas, p. 7. n. 6.

Prudencia neceſſaria en el Hiſtoriador, p. 35. n. 13.

Ra-

R

RAmiro I. Rey, p. 385.
Ramiro II. p. 407. n. 22. y 23. p. 436. n. 9.
Ramiro III. p. 414. n. 29. p. 439. n. 12.
Recaredo II. Rey, pag. 451. n. 10.
Receſuinto Rey, p. 317. n. 4. p. 456. n. 18.
Regla de S. Benito ſe eſtendiò luego por Italia, pag. 252. n. 40. y por otros Reynos, p. 255. n. 42. y ſig. Se eſtendiò por el Occidente, p. 289. n. 73. por el Oriente, pag. 287. n. 72. y ſig. p. 289. n. 74. y 75. y por la Armenia, p. 291. n. 75. Se eſtendiò à Eſpaña en tiempo de los Godos, p. 258. n. 44. p. 312. n. 97. Era la unica que ſe obſervaba en Frãcia en tiempo de Carlos Magno, p. 277. n. 61. y ſig. p. 283. n. 68. p. 313. n. 98.
Reglas diferentes ſe obſervaban en un Monaſterio, p. 266. n. 52.
Religioſo en ſu comũ acepcion ſe entiende por Mõge, p. 172. n. 23. y ſig. en que ſe diferencia lo Religioſo de lo Sagrado, y de lo ſanto, p. 241. n. 29.
Reprehenſion, que procede de caridad ſe juzga à veces, que nace de embidia, p. 9. n. 7.
Rodrigo Rey, p. 375. n. 9. p. 431. n. 3. p. 464. n. 35.
Romano Obiſpo de Iria, p. 431. n. 4.
Ronceſvalles en èl dos rotas, p. 352. n. 16.
Roſendo (San) Obiſpo de Compoſtela, p. 437. n. 9. Se retira à Celanova, p. 438. n. 10.

S

SAbios verdaderos, y ſabios de perſpectiva, p. 3. n. 2.
Samuel Obiſpo de Iria, pag. 431. n. 3.
Sancho I. Rey, p. 412. n. 27. p. 437. n. 10. Se aparece à la Reyna deſpues de muerto, p. 437. n. 10.
Sancho II. p. 424. n. 9.
Santiago Apoſtol ſe manifieſta ſu cuerpo, pag. 432. n. 4.
Sarracenos conquiſtaron la Syria, la Arabia, y otras

Pro-

Provincias con engaño, p.448. n.6.
Selvas Obiſpo de Iria, pag. 431. n. 3.
Sepulchro de San Millan ſu deſcripcion, p.191. n.42.
Silo Rey, p.382. n.18.
Sinderedo Arzobiſpo de Toledo, p.465. n.35.
Sindigis Obiſpo de Iria, p. 431. n.3.
Siſebuto Rey conquiſtò las Ciudades ſujetas à los Romanos, p.450. n.9.
Siſnando Rey, p.451. n.12.
Siſnando I. Obiſpo de Santiago, fundò el Monaſterio de Antealtares, y el de San Martin del Pino. Eſcribiò al Papa, p. 434. n.6. p.435. n. 7.
Siſnando II. Obiſpo de Santiago, p. 436. n.9. Es depueſto, p.437. n.9. Vuelve al Obiſpado, p.438. n.10.
Sol, vieronſe tres Soles en Cordoba, p.488. n.70.
Suintilla Rey conquiſtò las Ciudades de los Romanos, p.451. n.11.

T

Taric Abenciet, p.465. à la margen.
Taric Abuzara, p.464. n.35. p.431. n. 3.
Tayo, Obiſpo de Zaragoza, paſſa à Roma por los Morales de San Gregorio, p. 453. n. 16. La revelacion que tuvo, pag. 454. n.16.
Tereſa Infanta, que casò con el Rey de Toledo, fuè Monja, p.420. n.2.
Teſtimonios de los Santos ſe creen ſin pruebas, pag. 420. n.2.
Theodemiro, Obiſpo de Iria, y deſpues de Santiago, p.432. n.4.
Theodemiro, Señor de Orihuela, la eſtratagema con que la defendiò, p. 467. n.40.
Theodorico Amalo casò con Doña Sancha, p.220. n.10. y ſig.
Theodoſio III. Emperador, p.471. n.47.
Timeo Hiſtoriador ſe alaba à sì miſmo, p. 4. n. 4. Es deſpreciado de los demàs, p.121. n.108.
Toaba Gobernador de Eſpaña, p. 487. n.68.
Toban Gobernador de Eſpaña, p.485. n. 63.
Toledo cogida por los Moros, p.466. n.36.
Tradiciones ſe diferencian de los quentos vulgares, p.

p. 100. n. 86.
Tradicion de Nueſtra Señora del Pilar, p.101. n.88.
Tulgas Rey, p.452. n.14.
Turpin ſus fabulas, p. 351. n. 15.

V

Verdad ſe ha de eſperar oir de los contrarios, p. 9. n. 8. La de los ſuceſſos ſe diſtingue de la verdad de la perſona, y de la Chronologia, p.33. n. 11. y ſig.
Veremundo I. Rey, p. 383. n.20.
Veremundo II. Rey, p.415. n.30. p. 416. n. 1. Su ſuceſsion, p.418. n. 2. pag. 439. n. 12. Edificò una Igleſia à San Benito, pag. 439. n.13.
Veremundo III. Rey, p.422. n. 6.
Veriſimil, què ſea, p. 62. n. 44. Como ſe puede valer dèl el Hiſtoriador, p. 64. n. 46. Sus eſpecies alli, n. 47. Quando tiene lugar en la Hiſtoria, p. 67. n.52.
Verſos ſervian para publicar los ſuceſſos, pag. 59. n.21.
Ulid, ò Uvalid Califa conquiſtò à Eſpaña, p.464. n.34. p.484. n. 61.
Umbiza, ò Ambiza Gobernador de Eſpaña, p.473. n.52. Paſsò à las Galias, y ganò algunas Ciudades, alli.
Votos concedidos à Santiago, p. 436. n.9.
Urbano Cantor de Toledo, p.473. n.49. p.481. n.16.
Uvamba Rey, p. 318. n.4. p.459. n. 24. Fuè Monge Benito, p.159. n.24.
Uvitiza Rey de Galicia, p. 462. n. 31. y deſpues de toda Eſpaña, p.462. n.31. y 32. p.431. n.3.

Z

Zama Gobernador de Eſpaña. Cogiò à Narbona, y fuè muerto por Eudo, p.471.
Zanelo paſsò à Roma, y traxo muchos libros, p.435. n.7.
Zaragoza tomada por los Sarracenos, p.466. n.37.
Zuleman Califa, p.469. n.42.

Y

Yaia Gobernador de Eſpaña, p.474. n.32.

F I N.

FERRERA

Converſo.

12
20

6.122